Transitieplan Jeugd

Gezamenlijk plan van Rijk, VNG en IPO

2 mei 2013

Inhoud

1	**Inleiding**	**3**
2	**Rollen en verantwoordelijkheden**	**5**
2.1	De nieuwe Jeugdwet	5
2.2	Rollen van de bestuurlijke partners	6
2.3	Rollen overige partners	6
2.4	Bestuurlijke afspraken	7
3	**Aanpak van de transitie**	**10**
3.1	Visie op de overgang - transitie en transformatie	10
4	**Thema's**	**15**
4.1	Wet- en regelgeving	15
4.2	Financiering	17
4.3	Beleidsinformatie/informatievoorziening	20
4.4	Kwaliteit en toezicht	24
4.5	Regionale samenwerking	26
4.6	Landelijke afspraken tussen gemeenten	27
4.7	Afspraken gemeenten en zorgverzekeraars	28
5	**Gemeentelijke cyclus**	**29**
5.1	Cyclus op hoofdlijnen	29
5.2	Inzet passende hulp	31
5.3	Aanbod van jeugdhulp (individuele voorzieningen)	32
5.4	Regionale afspraken	32
5.5	Continuïteit van zorg (overgangsregime voor bestaande gevallen)	33
6	**Transitie- en transformatiebegeleiding**	**36**
6.1	Werkagenda's	36
6.2	Samenwerking met veldpartijen	39
6.3	Transitiebureau	39
Bijlage 1: Organisatiestructuur Programma Stelselherziening Jeugdzorg		**41**
Toelichting		42

1 Inleiding

Begin april 2013 is het voorstel voor de Jeugdwet verzonden naar de Raad van State. Na ommekomst van dat advies, zal de regering het advies verwerken en het wetsvoorstel zo spoedig mogelijk indienen bij de Tweede Kamer. Hiermee is een belangrijke mijlpaal bereikt in de definitiefase van de stelselwijziging Jeugd. Voor de partijen die straks uitvoering aan de nieuwe wet moeten geven, breekt een nieuwe fase aan. De focus zal verschuiven richting implementatie en uitvoeren.

Beoogde verandering

Met de decentralisatie van alle jeugdhulp worden nieuwe taken en bevoegdheden aan de gemeente toegekend. Het nieuwe stelsel kent door één wettelijk kader en één integrale financieringssysteem voor de jeugdhulp meer doelmatigheid. Dit maakt meer integrale hulp in geval van meervoudige problematiek beter mogelijk: één gezin-één plan- één regisseur. Met de verschuiving van alle jeugdhulp naar gemeenten wil het kabinet er onder meer voor zorgen dat het jeugdstelsel eenvoudiger wordt en beter aansluit op de eigen kracht en sociale netwerken van jeugdigen en hun ouders of verzorgers. Door versterking van preventie en andere 'lichtere' vormen van hulp is het de bedoeling dat het beroep op zwaardere specialistische jeugdzorg wordt teruggedrongen. Het nieuwe stelsel biedt kansen voor regeldrukvermindering en het tegengaan van onnodige bureaucratie. Met de Jeugdwet is vanaf 2017 een efficiencytaakstelling van € 450 mln. structureel gemoeid.

Verandering en continuïteit

Het is de bedoeling dat de overgang naar het nieuwe stelsel (transitie) door middel van een zachte landing tot stand komt. Enerzijds moeten er grote veranderingen doorgevoerd worden en is er een stevige ambitie; anderzijds dient de continuïteit van zorg gewaarborgd te worden. IPO, Rijk en VNG hebben tevens afgesproken dat gezamenlijk het risico op frictiekosten als gevolg van de transitie zoveel mogelijk worden voorkomen. Dit vraagt expliciete aandacht van alle betrokken partijen.

Rollen tijdens de transitieperiode

Gemeenten zijn na de decentralisatie zowel bestuurlijk als financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van alle vormen van jeugdhulp. Rijk, provincies en zorgverzekeraars blijven tot aan het moment van overdracht verantwoordelijk voor goede uitvoering van de zorg, binnen de grenzen van de huidige taakstelling.
In de bestuursafspraken 2011-2015 hebben rijk, VNG en IPO afgesproken dat zij er gezamenlijk zorg voor dragen dat de decentralisatieoperatie goed verloopt. In verschillende bestuurlijke overleggen zijn hierover afspraken gemaakt. In paragraaf 2.4 staan de gemaakte afspraken op een rij.

Het transitieplan

Op 20 maart 2012 is de gezamenlijke transitieagenda jeugdhulp van rijk, VNG en IPO naar de Tweede Kamer gestuurd. Bij brief van 24 oktober 2012 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van het transitieproces en de stand van zaken van de uitvoering van de transitieagenda. Zoals in die brief is aangegeven werkt het voorliggende transitieplan deze transitieagenda nader uit - uiteraard onder voorbehoud van het verdere wetgevingstraject en de parlementaire instemming met het voorstel voor de Jeugdwet. Dit document is de eerste versie van het transitieplan.

Dit transitieplan Jeugd beschrijft de stappen die door het rijk, IPO en VNG/gemeenten in samenwerking met zorgverzekeraars en veldpartijen gezet worden voor een verantwoorde transitie (overgang) naar het nieuwe jeugdstelsel. Daarnaast heeft het plan aan hoe rijk en VNG de transformatie van de zorg zullen ondersteunen en faciliteren.

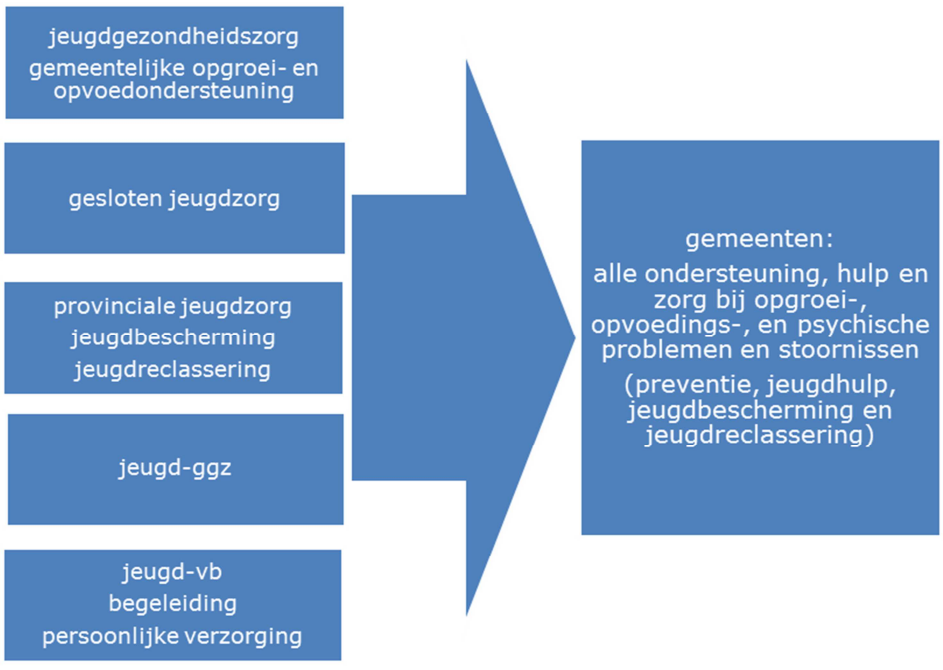
Conform de aanbevelingen van de Transitiecommissie Stelselherziening Jeugd wordt in het transitieplan ingegaan op de procesplanning, de programmastructuur, de wijze van sturing, de verantwoordelijkheidsverdeling en de implementatie met aandacht voor experimenten en transformatie. Het transitieplan is als gezamenlijk plan van Rijk, VNG en IPO een belangrijk sturingsinstrument voor de stelselwijziging jeugd. Bestuurspartijen bespreken de voortgang van het transitieplan in periodiek bestuurlijk overleg. Het is de verantwoordelijkheid van de Staatssecretarissen van VWS en VenJ om het parlement over de voortgang van de transitie te informeren.

2 Rollen en verantwoordelijkheden

2.1 De nieuwe Jeugdwet

Op 1 januari 2015 zal de Jeugdwet naar verwachting in werking treden. Vanaf die datum valt alle jeugdhulp onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. Gemeenten voeren al taken uit op het gebied van zorg voor jeugdigen: de jeugdgezondheidszorg (op grond van de Wpg) en het preventieve jeugdbeleid (op grond van de Wmo, prestatieveld 2) waar taken als informatie en advies, signalering, licht ambulante hulpverlening, toeleiding naar zorg, de coördinatie van zorg en monitoring en screening onder vallen. Hier komen alle taken bij die nu nog onder de verantwoordelijkheid van andere bestuurslagen vallen:

- stadsregionaal of provinciaal niveau
  - toegangstaken voor de geïndiceerde jeugdzorg;
  - ambulante jeugdzorg;
  - open residentiële zorg;
  - semi-residentiële zorg;
  - pleegzorg;
  - crisishulp;
  - justitieel kader: jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR)
  - advies- en meldpunt kindermishandeling
  - kindertelefoon
- landelijke taken (uit AWBZ of Zorgverzekeringswet)
  - functies begeleiding, persoonlijke verzorging en het bijbehorende kortdurende verblijf (AWBZ)
  - AWBZ zorg voor verstandelijk beperkte jeugdigen tot 18 jaar (met uitzondering van de verblijfszorg voor vb-jeugdigen die dit levenslang nodig hebben, dit blijft in de kern-AWBZ).
  - Geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-GGZ, inclusief gesloten j-GGZ) (AWBZ en Zvw)
- Rijk
  - Gesloten jeugdzorg (JeugdzorgPlus)

2.2 Rollen van de bestuurlijke partners

Voor een succesvolle transitie is een nauwe samenwerking noodzakelijk tussen de drie overheidslagen die primair verantwoordelijk zijn voor de stelselwijziging (rijk, gemeenten en provincies). De verantwoordelijkheden van deze partners zijn als volgt gedefinieerd:

Rijk

Het rijk is verantwoordelijk voor het stelsel. Hiertoe behoort het opstellen van de kaders, zoals in de wetgeving en onderliggende regelgeving is voorzien. Verder zorgt het rijk voor –toereikende – financiële middelen. Het rijk toetst bovendien of het zijn stelselverantwoordelijkheid waarmaakt, door het genereren van beleidsinformatie en het houden van toezicht.
Het rijk draagt daarnaast – als verantwoordelijke voor implementatie – zijn verantwoordelijkheid voor een aantal landelijke taken en voorzieningen over. In het kader van de decentralisatie is het rijk, met VNG en IPO, verantwoordelijk voor een zorgvuldige overgang van het huidige naar het nieuwe stelsel. Samen met de VNG heeft het rijk een transitiebureau ingericht dat gemeenten, aanbieders en andere veldpartijen ondersteunt bij het inrichten van het nieuwe stelsel.

Provincies

Provincies zijn nog tot 1 januari 2015 volledig verantwoordelijk voor de provinciaal gefinancierde jeugdzorg en voor een zorgvuldige beëindiging van deze taak per 1-1-2015. Samen met gemeenten en rijk zijn zij verantwoordelijk voor een de zorgvuldige overgang van het huidige naar het nieuwe stelsel.
Namens de provincies neemt het IPO deel aan de bestuurlijke overleggen. Zij onderhandelen over de bestuurlijke afspraken. Daarnaast hebben zij een rol in het faciliteren van de afbouw van de jeugdzorg bij de provincies en het faciliteren/goedkeuren van experimenten in het overgangsjaar 2014.

Gemeenten

Gemeenten bereiden zich adequaat en zorgvuldig voor op de overdracht van taken en de herinrichting van het stelsel en zijn vanaf 1 januari 2015 zowel bestuurlijk als financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van alle jeugdhulp. Zij zijn verantwoordelijk voor een zorgvuldige voorbereiding op hun nieuwe taken.
Namens de gemeenten neemt de VNG deel aan de bestuurlijke overleggen. Zij onderhandelen over de bestuurlijke afspraken. Daarnaast hebben zij een rol in het faciliteren van landelijke afspraken met veldpartijen. Ook ondersteunen zij gemeenten in het transitie- en transformatieproces. Samen met het rijk heeft de VNG een transitiebureau ingericht dat gemeenten, aanbieders en andere veldpartijen ondersteunt bij het inrichten van het nieuwe stelsel.

2.3 Rollen overige partners

Daarnaast is voor de transitie essentieel dat ook de zorgverzekeraars en zorgaanbieders betrokken zijn. De Transitiecommissie Stelselherziening Jeugd is verantwoordelijk voor de monitoring van de voortgang.

Inspectie

De inspectie voor de gezondheidszorg (IGZ) en de inspectie voor de jeugdzorg (IJZ) hebben een belangrijke rol om er op toe te zien dat de continuïteit van zorg geborgd is. Daarnaast bespreken zij met de zogenaamde 'voorlopers' op welke wijze aan experimenten vorm kan worden gegeven. De voorlopers informeren tijdig de inspecties over deze afspraken en verantwoordelijkheidsverdeling, zodat deze adequaat hun werkwijze voor het toezicht en de handhaving daarop bij deze koplopers kunnen afstemmen.

Zorgverzekeraars

Zorgverzekeraars zijn tot 1 januari 2015 volledig verantwoordelijk voor de zorginkoop van de Jeugd-GGZ en voor een zorgvuldige overdracht van deze taak aan gemeenten per 1-1-2015. Daartoe werken zorgverzekeraars en gemeenten bij de zorginkoop in 2014 samen om een goede overdracht voor te bereiden. Daarnaast maken zorgverzekeraars en gemeenten vóór 2015 afspraken over de aansluiting tussen de somatische zorg en de jeugd-GGZ en de jeugd-GGZ en de volwassen-GGZ.

Zorgaanbieders

Zorgaanbieders zijn verantwoordelijk voor het bieden van kwalitatief goede en passende zorg aan hun cliënten volgens de daarvoor geldende professionele richtlijnen. Zorgaanbieders zijn daarnaast verantwoordelijk voor innovatie, het ontwikkelen van kwaliteit, het bieden van transparantie en samenwerken met ketenpartners. Zij zetten zich actief in om in overleg met elkaar en gemeenten een passend aanbod voor te bereiden voor de periode na 2015. Rond de decentralisatie is de betrokkenheid van de zorgaanbieders van belang in relatie tot de continuïteit van zorg aan hun cliënten.

Transitiecommissie

De Transitiecommissie Stelselherziening Jeugd (TSJ) is in september 2012 geïnstalleerd door IPO, VNG en het rijk en heeft tot taak het volgen van de voorbereiding op de overdracht van de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de jeugdhulp aan gemeenten, zodat tijdig voldoende maatregelen kunnen worden genomen om risico's te beheersen. In januari 2013 heeft de commissie haar eerste rapportage uitgebracht. Dit rapport is in een Algemeen Overleg van 21 maart 2013 met de Tweede Kamer besproken.

De bestuurlijke partners hebben ieder een rol bij het programma stelselherziening jeugd. Zie hiervoor bijlage 1.

2.4 Bestuurlijke afspraken

Het rijk, de gemeenten en provincies werken samen aan de uitvoering van de stelselwijziging. Besluiten over de landelijke hoofdlijnen over de stelselwijziging worden dan ook genomen in bestuurlijke overleggen (BO) tussen de Staatssecretarissen van VWS en VenJ en een bestuurlijke vertegenwoordiging van de VNG en het IPO. De uitkomsten van deze overleggen vormen een gezamenlijk afsprakenkader. De belangrijkste bestuurlijke afspraken zijn:

Overheveling in een keer

Overheveling taken jeugdhulp in één keer. Besloten is om de taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de jeugdhulp in één keer over te hevelen naar gemeenten op 1 januari 2015. Er zijn afspraken gemaakt om zorg te dragen voor een

‘zachte landing’ waardoor de beoogde continuïteit van zorg (lopende trajecten) gewaarborgd is en de frictiekosten beperkt blijven.

Ruimte voor keuzes in de uitvoering

Gemeenten krijgen een grote mate van beleidsvrijheid om op lokaal niveau het beleid en de uitvoering hiervan vorm te geven.

Ruimte voor innovatie

Gedurende het transitieproces is er ruimte voor initiatieven waarbij gemeenten, provincies, zorgverzekeraars en rijk vooruitlopen op het nieuwe stelsel. Het Transitiebureau Jeugd biedt ondersteuning aan deze “voorlopers” en verspreidt de ervaringen van de koplopers en andere goede voorbeelden. Vanuit VWS en VenJ wordt meegedacht bij het oplossen van knelpunten binnen het huidige wettelijk kader. Tevens komt er een factsheet over de ruimte voor proeftuinen binnen de huidige wetgeving.

Regionale samenwerking

Op een aantal onderwerpen is bij of krachtens de wet geregeld dat regionale samenwerking verplicht is. Er komen regionale samenwerkingsafspraken (die in totaal een landelijke dekking moeten hebben) tussen gemeenten over de uitvoering op regionaal niveau van taken op in ieder geval de volgende terreinen:

- jeugdbescherming
- jeugdreclassering
- Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK)
- gesloten jeugdhulp (jeugdzorg-plus)
- bepaalde vormen van gespecialiseerde zorg (zoals bv. Jeugd-GGZ)
- kindertelefoon

Gemeenten bepalen zelf op welke schaalgrootte zij de regionale uitvoering organiseren. Hierbij wordt rekening gehouden met de aard van de taken en zo mogelijk aangesloten bij andere relevante samenwerkingsverbanden. Gemeenten maken onderling afspraken over de wijze waarop zij de financiering organiseren en de financiële risico’s verdelen.[1] Gemeenten kunnen ook besluiten om samen op landelijk niveau functies in te richten (zoals bijvoorbeeld bij de kindertelefoon het voornemen is).

Kwaliteit en toezicht

Inspecties en gemeenten werken samen. Er komen landelijke afspraken over:

- de verdeling van verantwoordelijkheden, taken en rollen rijksinspecties en gemeenten
- de samenwerking tussen gemeenten en de rijksinspectie.
- de wijze waarop de prioriteiten van de programmering van toezicht door rijk en gemeenten tot stand komt en betrokkenheid van rijksinspectie en gemeenten hierbij
- de uit te wisselen beleidsinformatie tussen gemeenten en inspectie

[1] Dit is voor bijvoorbeeld de jeugd-GGZ, waarbij de kosten van behandelingen sterk uiteenlopen, van ca. € 2.000 tot ca. € 40.000 euro voor één patiënt, erg van belang.

Samenhang

Samenhang met andere decentralisatieopgaven. Belangrijk is de samenhang met de decentralisaties zoals voorzien in de wijziging van de Wmo en in de Participatiewet en het passend onderwijs. Op basis van het Regeerakkoord van 2012 ligt hiervoor een coördinerende rol bij de Minister van BZK. In de decentralisatiebrief van 19 februari 2013 is het kader voor de decentralisaties geschetst. Afspraak is dat de verschillende transitiebureaus nauw samenwerken. Naast de samenhang met andere decentralisatieopgaven, is er ook een relatie met de herziening langdurige zorg.

Overgangsmaatregelen

- Eén jaar voorbereidingstijd voor gemeenten. In de bestuursafspraken is overeengekomen dat gemeenten minimaal één jaar voorbereidingstijd krijgen tussen de publicatie van de nieuwe wet in het Staatsblad en de overheveling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden naar gemeenten. Voor inwerkingtreding op 1 januari 2015 betekent dat publicatie in het Staatsblad van de wet en de AMvB op 1 januari 2014.
- Overgangsmaatregelen. Het is belangrijk dat in de overgang naar het nieuwe stelsel continuïteit van zorg gewaarborgd is. Om die reden wordt de zorg van cliënten die in zorg zijn op 31-12-2014 op grond van de verwijzing in de zin van de ZVW dan wel een indicatiebesluit in de zin van de AWBZ, de Wjz of de Wmo hebben, in 2015 gecontinueerd bij de aanbieder voor jeugdigen die op dat moment deze zorg biedt. Deze verwijzingen en indicatiebesluiten blijven nog (maximaal) één jaar na inwerkingtreding van de Jeugdwet gelden. Voor pleegzorg geldt geen termijn voor de continuïteit van zorg bij dezelfde aanbieder. De gemeente wordt wel vanaf het moment van inwerkingtreding financieel verantwoordelijk.
- Zorgcontinuïteit. Het rijk, VNG en IPO hebben in bestuurlijk overleg (april 2013) afspraken gemaakt ten aanzien van het realiseren van de continuïteit van geïndiceerde zorg en beperking van frictiekosten tijdens de voorbereiding van de decentralisatie en in de eerste periode na decentralisatie. De Transitiecommissie Stelselherziening Jeugd krijgt een rol in de beoordeling van de waarborg van zorgcontinuïteit in de regio's. Zie paragraaf 5.5 voor een uitgebreide toelichting op de bestuurlijke afspraken m.b.t. overgangsmaatregelen.

Financiën

- Financiering. De financiering van de jeugdhulp zal plaatsvinden via het gemeentefonds. Bij de vaststelling van de hoogte van het over te hevelen budget, wordt uitgegaan van de vastgestelde uitkering in t-1 (2014) in de in t-2 vastgestelde begroting (2013), waarbij voor de taken vanuit de AWBZ en Zvw wordt uitgegaan van de gerealiseerde uitgaven in t-3 (2012). In de meicirculaire van 2013 van het gemeentefonds zal een voorlopig bedrag per gemeente worden opgenomen, in veel gevallen zal hiervoor nog de realisatie van 2011 als basis dienen, in mei 2014 zal het definitieve over te hevelen bedrag gebaseerd zijn op de realisatie 2012.

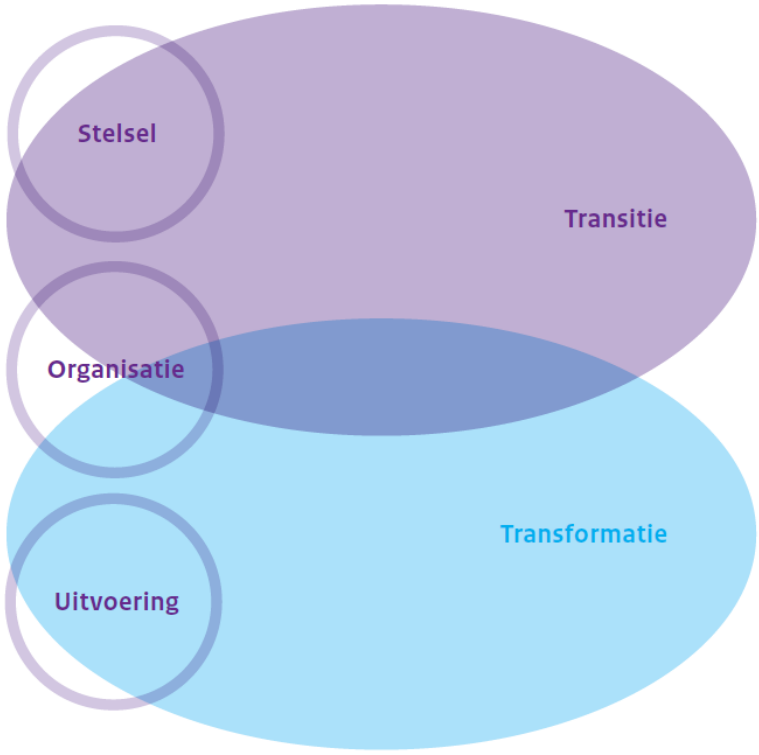
- Efficiencytaakstelling. In het regeerakkoord Rutte II is een gefaseerde efficiencytaakstelling van 450 miljoen opgenomen. In 2015 geldt een taakstelling van 120 mln, in 2016 van 300 mln en in 2017 van 450 mln.

- Zorgakkoord. De afspraken zoals gemaakt binnen het Zorgakkoord ten aanzien van de financiering van de jeugd-GGZ zullen worden doorgevoerd.

3 Aanpak van de transitie

3.1 Visie op de overgang – transitie en transformatie

Beoogd resultaat is dat de stelselwijziging binnen de afgesproken termijn wordt doorgevoerd, met behoud van kwaliteit van zorg, met betrokkenheid van alle partijen en met het bereiken van de doelen die het wetsvoorstel beoogt (transformatie). Om de verwachte resultaten te kunnen boeken, zijn er twee processen te onderscheiden, die nauw met elkaar samenhangen:

- Transitie: De transitie betreft een wijziging in de structuur voor de jeugdhulp. Daarbij gaat het zowel om wijzigingen van de bestuurlijke structuur, met name de overheveling van taken en verantwoordelijkheden naar gemeenten (decentralisatie) als wijzigingen met betrekking tot de organisatiestructuur voor de uitvoering van de jeugdhulp.
- Transformatie: binnen de nieuwe structuur krijgt de inhoudelijke zorgvernieuwing vorm. De decentralisatie moet de bestuurlijke en organisatorische randvoorwaarden verbeteren waarbinnen de zorginhoudelijke transformatie verder vorm krijgt. Daarbij kan worden voortgebouwd op al in gang gezette verbeteringen en vernieuwingen.

Transitie en transformatie zijn processen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Dit transitieplan bevat daarom zowel transitie- als transformatieactiviteiten. De transitie en transformatie worden gezamenlijk door rijk, VNG en IPO gefaciliteerd, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. De nadruk in dit plan ligt echter op de transitie, omdat het aangeeft welke bestuurlijke partij wat moet doen om de randvoorwaarden te organiseren

die op 1 januari 2015 gereed moeten zijn, om de transitie op verantwoorde wijze te kunnen realiseren.

De gemeenten en hun samenwerkingspartners zijn primair verantwoordelijk voor de transformatie. De mate waarin gemeenten en zorgaanbieders erin slagen om op het niveau van de jeugdige en zijn omgeving de jeugdhulp te transformeren bepaalt het succes van de stelselwijziging. Dat is de reden dat rijk en VNG, vanuit het transitiebureau, een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het stimuleren van deze beweging.[2] De komende tijd gaan rijk en VNG in overleg over de uitwerking van een transformatieagenda, die gebaseerd zal zijn op een verkenning van de ondersteuningsbehoefte van gemeenten en samenwerkingspartners. De uitwerking vindt plaats in samenwerking met de landelijke cliëntenorganisaties, beroepsgroepen, brancheorganisaties en kenniscentra. Deze transformatieagenda is gericht op het ondersteunen van gemeenten en hun samenwerkingspartners bij het realiseren van de inhoudelijke doelen van de stelselwijziging:

- Preventie en uitgaan van de eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk;
- Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen;
- Eerder de juiste hulp op maat te bieden, om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen;
- Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt ‘één gezin, één plan, één regisseur’; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen;
- Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden en vermindering van administratieve lasten; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten.

De mate waarin gemeenten, zorgaanbieders en professionals samen met cliënten/ouders en jeugdigen er op het niveau van de jeugdige en zijn omgeving in slagen om de jeugdhulp te transformeren, bepaalt echter het succes van de stelselwijziging.

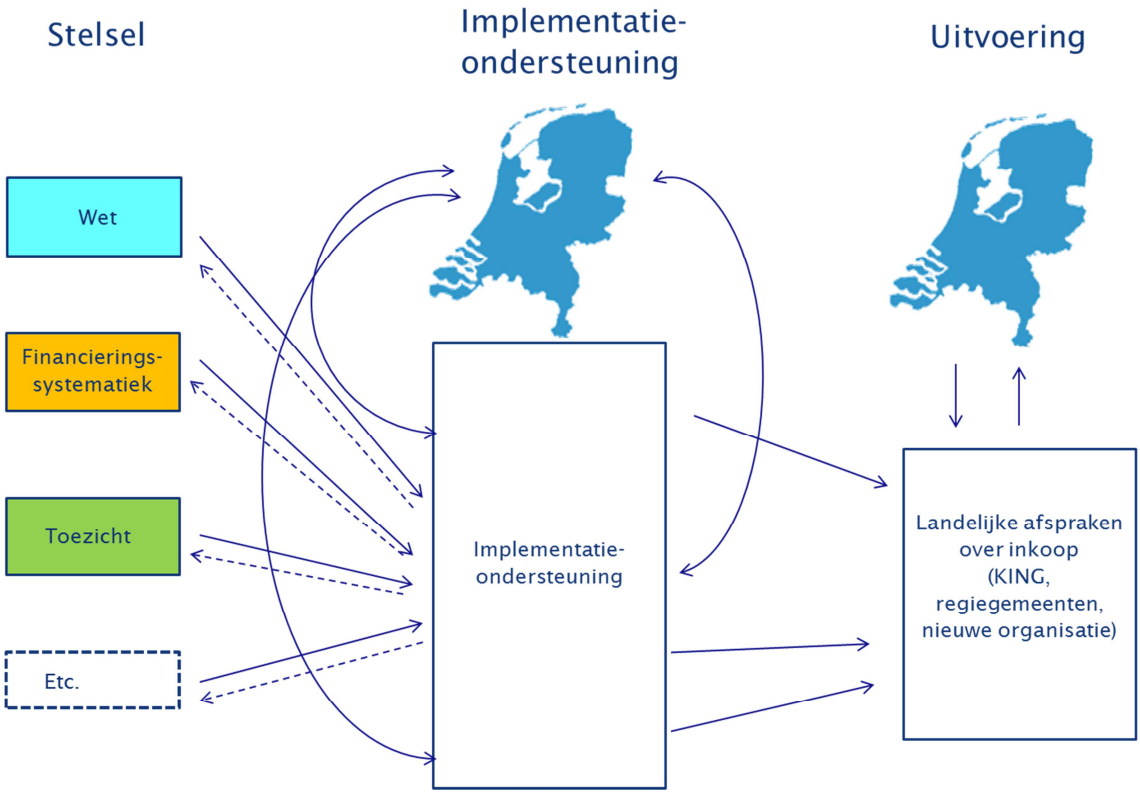
De transitie moet op 1 januari 2015 zijn afgerond. Het transformatieproces heeft geen duidelijke start- en einddatum maar is een geleidelijk proces van verbetering. Deels is deze transformatie al aan de gang, deels zullen gemeenten dat als onderdeel van de transitie doen – bijvoorbeeld door de toegang tot hulp voor nieuwe gevallen vorm te geven – deels is dat een proces van verandering van cultuur en werkwijze dat zich in de jaren na 1 januari 2015 voltrekt. Alle actoren in het jeugdveld moeten hier samen afspraken over maken.

[2] Hiermee wordt uitvoering geven aan aangenomen de motie-Bergkamp/Ypma over een transitieplan voor de jeugdzorg motie TK 31 839, nr. 278.

Aanpak transitie- en transformatieondersteuning

Om te zorgen dat vanaf 1 januari 2015 de jeugdhulp beter kan functioneren, zijn er op drie niveaus activiteiten nodig. Het gaat om:

- Het niveau van het stelsel – organiseren van de randvoorwaarden (transitie)
- Het niveau van de implementatieondersteuning – randvoorwaarden in gemeenten op orde, gemeenschappelijk leren, ontwikkelen
- Het niveau van de uitvoering – gemeente en zorgaanbieders.

3.1.1 Stelselniveau

- De nieuwe Jeugdwet, de invoeringswet en de onderliggende regelgeving
- Het budget verdeelsysteem en andere financiële afspraken
- Het inrichten van een systeem van beleidsinformatie en keteninformatisering
- Afspraken te maken over de wijze van decentralisatie, door het maken en uitvoeren van afspraken hierover
- Het inrichten van de noodzakelijke borging van de kwaliteit van de hulpverlening, door hiervoor in de wet kwaliteitseisen neer te leggen, conform het wettelijk kader een certificeringsstelsel in te richten en een visie op toezicht te ontwikkelen.
- Vaststellen van overgangsmaatregelen die tot doel hebben het realiseren van continuïteit van zorg en het beperken frictiekosten.

3.1.2 Transitie- en transformatieondersteuning

De gemeenten, zorgaanbieders en professionals en cliëntenorganisaties staan voor dezelfde opgave: het invulling geven aan de nieuwe taken en werkwijzen. VNG, VWS en VenJ

ondersteunen gemeenten en zorgaanbieders hierbij. Daarvoor bestaan de volgende methoden:

- Werkagenda's. Op een aantal (deel) terreinen komen vertegenwoordigers van gemeenten, veldpartijen (zoals zorgaanbieders, cliëntorganisaties, zorgverzekeraars, beroepsgroepen, inspecties), VNG en het rijk, samen om van gedachten te wisselen over de wijze waarop een kwalitatief goede jeugdhulp in het nieuwe stelsel er uit ziet. Vanuit werkagenda's worden voorstellen gedaan aan VWS/VenJ en VNG voor nuttige producten en ondersteuningswijzen. Daarnaast kunnen zij zelf activiteiten uitvoeren.
- Transitiebureau onder verantwoordelijkheid van VWS, VenJ en de VNG. Het transitiebureau ondersteunt gemeenten en veldpartijen bij de transitie en transformatie. Het transitiebureau beantwoordt vragen, stelt producten op, verzamelt en verspreidt 'goede voorbeelden' (nieuwe werkwijzen) en organiseert bijeenkomsten. Zij doet dat op basis van vragen uit de werkagenda's of op basis van een eigen inschatting wat nuttig is. Op dit moment wordt gewerkt aan een gemeenschappelijke aanpak van de transitiebureaus van Jeugdwet, Participatiewet en de wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning.
- Afspraken met koepels. De VNG zal als vertegenwoordiger van de gemeenten afspraken maken met koepelorganisaties, die gemeenten kunnen helpen bij het inrichten van de jeugdhulp in hun gemeente. Er kan gedacht worden aan het opstellen van voorbeeldconvenanten (bv over de rol van de huisarts in het jeugdstelsel met de Landelijke Huisartsen Vereniging) en afspraken over standaarden m.b.t. factureren. Daarnaast wordt de samenwerking gezocht met passend onderwijs.
- Landelijke functies: Voor een aantal functies zal de VNG een voorstel doen om die landelijk via gemeenten te blijven financieren, zodat alle gemeenten gebruik kunnen maken van wat deze organisaties bieden.

3.1.3 Gemeenten

Gemeenten hebben op 1 januari 2015 de verantwoordelijkheid voor alle jeugdhulp. Per gemeente moeten in de gemeenteraad een of meer plannen worden vastgesteld over het beleid inzake preventie, opgroei-, opvoedings- en psychische problemen, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering en de uitvoering van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.
Daar waar jeugdigen ondersteuning, hulp en zorg nodig hebben treft het college, ten behoeve van de jeugdige die zijn woonplaats heeft binnen zijn gemeente, voorzieningen op het gebied van jeugdhulp en waarborgt het college een deskundige toeleiding naar, advisering over, bepaling van en het inzetten van de aangewezen voorziening.

De volgende zaken moeten worden georganiseerd:

- Toeleiding tot passende hulp. Gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid om de toegang tot de jeugdhulp op een laagdrempelige en herkenbare manier te organiseren. Hierbij gaat het zowel om de 'loketfunctie' als de triage of doorverwijsfunctie, waaronder naar het gedwongen kader. Daarnaast kan het gaan om collectieve voorzieningen, zoals eenvoudig advies en opvoedondersteuning (folders, bijeenkomsten e.d.). Ook moeten goede afspraken gemaakt worden tussen gemeenten en zorgverzekeraars over de toegang via de artsen die op grond van de Zorgverzekeringswet worden gefinancierd.
- Aanbod van jeugdhulp (individuele voorzieningen). De gemeente is op grond van de Jeugdwet gehouden om voorzieningen te treffen die – kort gezegd – waarborgen dat kinderen gezond en veilig opgroeien tot zelfstandige volwassenen. Waar dat niet lukt zonder hulp, zorgt de gemeenten dat er een voorziening wordt getroffen. De individuele voorzieningen die in een gemeente kunnen worden toegekend, worden in een verordening vastgelegd.

- Regionale afspraken. In de Jeugdwet staat dat wanneer dat nodig is voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de Jeugdwet regionaal moet worden samengewerkt. Samenwerking is in ieder geval verplicht voor het nieuw in te richten AMHK, de jeugdbescherming, de jeugdreclassering, de gesloten jeugdhulp (jeugdzorg-plus) en bepaalde vormen van gespecialiseerde zorg.
- Continuïteit van zorg (overgangsregime voor bestaande gevallen). Jeugdigen die vóór 1 januari 2015 (jeugd)zorg ontvangen, blijven deze (jeugd)zorg in 2015 ontvangen bij dezelfde aanbieder. Voor de pleegzorg geldt hiervoor geen termijn. De verwijzingen en indicatiebesluiten blijven tot (maximaal) een jaar na inwerkingtreding van de Jeugdwet gelden.
- Voorzieningen die een en ander moeten faciliteren. Hieronder vallen de volgende randvoorwaarden, die noodzakelijk zijn om de jeugdhulp te faciliteren. Het gaat om
  - Positionering, ondersteuning en participatie van cliënten en ouders
  - Informatiesystemen
  - Financieringsafspraken
  - Relatie tot toezicht en verantwoording

4 Thema's

Dit hoofdstuk belicht themagewijs wat er in het kader van de transitie moet gebeuren om een goed transitieproces te faciliteren.

4.1 Wet- en regelgeving

De Jeugdwet is de basis voor de decentralisatie van de jeugdzorg. De wet biedt gemeenten veel ruimte om de verantwoordelijkheid die zij krijgen voor de jeugdhulp in te richten. Het wettelijk kader bestaat uit:

- Voorstel voor de nieuwe Jeugdwet
- Algemene maatregel van bestuur en eventuele ministeriële regelingen
- Invoeringswet

Voorstel voor de nieuwe Jeugdwet

De nieuwe Jeugdwet treedt per 1 januari 2015 in werking en zal op 1 januari 2014 worden gepubliceerd in het Staatsblad.

Verantwoordelijke		**Rijk**	
Partner		-	
Resultaat		Jeugdwet in werking	
Mijlpalen	april 2013	Behandeling ministerraad	Rijk (ministerraad)
	juni 2013	Advies Raad van State	Raad van State
	juni - december 2013	Parlementaire behandeling	Tweede en Eerste Kamer
	1 januari 2014	Publicatie Staatsblad	Rijk
Afhankelijkheden		Traject herziening AWBZ/Wmo voor afbakening van de zorg voor 18-min in Jeugdwet/Kern AWBZ voor inrichting van het AMHK Invoering adolescentenstrafrecht en Wet verplichte GGZ Herziening van de Wet op de Jeugdzorg mbt onder meer beroepsregistratie en tuchtrecht.	
Belang		Voorwaardelijk	
Aandachtspunten		Er is een invoeringstermijn voorzien van een jaar om gemeenten en het veld de nodige voorbereidingstijd te bieden. Om die reden is bestuurlijk afgesproken dat de nieuwe wet uiterlijk 1/1/2014 in het Staatsblad gepubliceerd wordt.	

AMvB

Een aantal onderwerpen wordt nader uitgewerkt in een AMvB of ministeriële regeling. Dit gaat om onderwerpen als deskundigheidseisen en regionale samenwerking. De uitwerking

van de AMvB loopt synchroon met het wetstraject. De voorbereiding van de AMvB is inmiddels gestart.

Verantwoordelijke		**Rijk**	
Partner		–	
Resultaat		Onderliggende regelgeving in werking	
Mijlpalen	Zomer 2013	Consultatie	Rijk
	september 2013	Behandeling ministerraad	Rijk (minister VWS/VenJ)
	november 2013	Advies	Raad van State
	1 januari 2014	Publicatie Staatsblad	Rijk
Afhankelijkheden		Wetstraject	
Belang		Voorwaardelijk	

Modelverordening

Gemeenten kunnen regels stellen ten aanzien van de uitvoering van de Jeugdwet in hun gemeente. Op grond van de Jeugdwet dient de gemeente in ieder geval regels te stellen over hoe en onder welke voorwaarden individuele voorzieningen worden toegekend en de samenloop met voorzieningen uit andere sectoren. Dit komt in paragraaf 5.1nader aan de orde. De VNG stelt een modelverordening op, die gemeenten hierbij ondersteunt.

Verantwoordelijke		**VNG**	
Partner		–	
Resultaat		Modelverordening	
Mijlpaal	februari 2014	Vaststellen modelverordening	VNG
Afhankelijkheden		De concept modelverordening kan worden vastgesteld als het wetsvoorstel openbaar is. De modelverordening kan worden vastgesteld als de Jeugdwet in het Staatsblad staat.	
Belang		Voorwaardelijk	

Invoeringswet

De Jeugdwet zal een aantal (wetgevingstechnische) veranderingen vereisen in andere wetgeving. Het gaat bijvoorbeeld om het aanpassen van verwijzingen en citeertitels, het vervangen van Bureau Jeugdzorg door het college als verantwoordelijke instantie en het in overeenstemming brengen met enkele wetsvoorstellen die nog aanhangig zijn bij het parlement. De invoeringswet kan naar de Raad van State worden gestuurd op het moment dat de wettekst van de Jeugdwet grotendeels vaststaat.

Verantwoordelijke		**Rijk**	
Partner		–	
Resultaat		Publicatie Invoeringswet in Staatsblad vóór 1-1-2015	
Mijlpalen	December 2013-	Behandeling ministerraad	Rijk

	januari 2014		
	Voorjaar 2014	Advies Raad van State	Raad van State
	2014	Parlementaire behandeling	Tweede en Eerste Kamer
	2014	Publicatie Staatsblad	Rijk
Belang		Voorwaardelijk	

4.2 Financiering

Bij de decentralisatie van de Jeugdhulp worden de verschillende geldstromen die nu in de Jeugdhulp bestaan, gebundeld tot een geldstroom, die deel uitmaakt van het Gemeentefonds. Gemeenten kunnen dan integrale afwegingen maken met betrekking tot de inzet van middelen bij de inkoop van zorg. Gemeenten kunnen beter lokaal maatwerk leveren aan de integrale zorgbehoefte en daarbij vroegtijdige interventies inzetten. De winst van deze aanpak komt bij de gemeente terecht waardoor de financiële prikkels goed komen te staan. Het financieringssysteem wordt hierop ingericht. Dit heeft betrekking op

- Geldstroom van rijk naar gemeenten
- Inrichting geldstroom gemeenten – zorgaanbieders
- Frictiekosten

Er wordt een projectgroep ingericht om de overgangsmaatregelen nader uit te werken.

Geldstroom van rijk naar gemeenten

De geldstroom van rijk naar gemeenten zal na een ingroeipad verlopen via een objectief verdeelmodel dat onderdeel is van het Gemeentefonds. Hiermee wordt beoogd om een doelmatige besteding van middelen te bewerkstelligen. Alleen in 2015 zal het budget voor gemeenten gebaseerd worden op de uitgaven van jeugdhulp op gemeenteniveau in 2012. Vanaf 2016 zal de verdeelsleutel geleidelijk op meer objectieve kenmerken van gemeenten worden gebaseerd.

Verantwoordelijke		**Rijk**	
Partner		VNG	
Resultaat		Macrobudget met objectief verdeelmodel – jaarlijks benodigde middelen per gemeente om te voorzien in hun wettelijke taak voor jeugdhulp met voldoende prikkels voor kwalitatief goede, effectieve en zo goedkoop mogelijke zorg	
Mijlpalen	Mei 2013	Vaststelling macrobudget en publicatie verdeling van budget per gemeente in 2015, uitgaande van historisch model, met zo mogelijk onderscheid naar programma- en uitvoeringskosten.	Rijk
	December 2013	Voorstel objectief verdeelmodel, incl. voorstel over index voor macrobudget t.b.v.	Rijk

		advisering door VNG	
	Maart 2014	Advies VNG over voorstel over het objectieve model	VNG
	April 2014	Besluit BZK en Financiën over objectief verdeelmodel	Rijk
	Mei 2014	Publicatie definitieve historische verdeling voor 2015 en objectieve verdeling voor 2016 en verder.	Rijk (DG overleg)
Afhankelijkheden		Decentralisatie begeleiding en Participatiewet: mogelijke koppeling van verdeelmodellen binnen sociaal domein/relatie met gemeentefonds	
Belang		Voorwaardelijk	
Aandachtspunten		Jeugdigen dienen te worden 'toegedeeld' aan gemeenten. De ervaring die hiermee wordt opgedaan kan later worden benut bij de overdacht van gegevens over cliënten.	

Inrichting geldstroom gemeenten – zorgaanbieders

Gemeenten krijgen grote vrijheid om zorg in te kopen. De gemeenten krijgen een directe financiële relatie met de zorgaanbieders. Zij zullen verschillende vormen van bekostiging en financiering hanteren. De gevolgen voor de bedrijfsvoering van zorgaanbieders, zoals de gevolgen voor hun financiële administratie en ICT-systemen zullen tijdig in beeld worden gebracht, zodat zorgaanbieders zich op tijd kunnen voorbereiden.
Gemeenten zijn in eerste instantie aan zet om modellen van contractering en inkoop te ontwikkelen. Het ligt voor de hand dat zij voor bepaalde zorgvormen dat in regionaal verband doen. Om te zorgen dat deze vormen niet nodeloos uiteenlopen, is in eerste instantie een handreiking opgesteld. Er kunnen de komende tijd nog afspraken gemaakt worden tussen gemeenten en zorgaanbieders, waarbij modellen mogelijk behulpzaam zijn. Indien dit leidt tot onvoldoende stroomlijning, kan er een ministeriële regeling (MR) worden opgesteld om de geldstromen en inkoopmodellen te harmoniseren. De MR is bedoeld als ondersteuning van het gemeentelijke proces, bijvoorbeeld bij het maken van regionale afspraken over bekostigingssystematiek. Daarnaast zal de VNG komen met een voorstel voor landelijke afspraken over inkoop voor zeer specialistische jeugdhulp. Dat voorstel behelst zowel een afbakening van het type zorg als een organisatorische oplossing: organisatiemodel en mate van risicodeling.

Verantwoordelijke		**VNG**	
Partner		Zorgaanbieders, rijk, gemeenten	
Resultaat		Standaarden voor inrichting geldstroom, die voldoende ruimte bieden voor gemeenten en zekerheid voor cliënten en zorgaanbieders	
Mijlpalen	Gereed	Handreiking opdrachtgeverschap en bekostiging	Rijk/VNG
	1 september 2013	Besluit over het wel of niet opstellen van MR over systematiek bekostiging van zorgaanbieders	Rijk

	1 december 2013	Vormgeving landelijke afspraken over inkoop zeer specialistische jeugdhulp	VNG
Afhankelijkheden		Inkoopproces gemeenten: de standaarden moeten gereed zijn voordat gemeenten gaan contracteren. Regionalisering: inkoop door samenwerkingsverbanden van gemeenten leidt mogelijk tot andere financiële arrangementen. Ook is tijd nodig om samenwerkingsverbanden te formaliseren, noodzakelijk voor het sluiten van contracten. Ministeriële regeling: om een ministeriele regeling op te kunnen stellen, is enige tijd nodig. Vervolgens moet een systematiek worden ontwikkeld. Landelijke organisatie: één van de varianten om te komen tot landelijke afstemming over inkoop, is via een landelijke organisatie namens gemeenten. Daartoe moet nog worden besloten.	
Belang		Voorwaardelijk	
Aandachtspunten		Risico dat administratieve systemen / ICT bij zorgaanbieders (instellingen en vrijgevestigden) niet tijdig zijn aangepast, waardoor bijvoorbeeld het declaratieverkeer niet tijdig op gang komt.	

Frictiekosten

Alle betrokken partijen hebben zich gecommitteerd aan het realiseren van de continuïteit van zorg en aan het beperken van de frictiekosten. Zie paragraaf 5.5 voor een uitgebreide toelichting op de bestuurlijke afspraken hierover.

Afspraak is dat er op 31 oktober 2013 een regionaal transitiearrangement ligt in alle regio's waarin staat uitgewerkt hoe de samenwerkende gemeenten zorgcontinuïteit (en bijbehorende infrastructuur) realiseren en hoe frictiekosten beperkt worden.

Verantwoordelijke		**Rijk/IPO/VNG**	
Partner			
Resultaat		Afspraken over beperking frictiekosten en over hoe om te gaan met resterende frictiekosten	
Mijlpalen	April 2013	Bestuurlijk akkoord frictiekosten	Rijk/IPO/VNG (bestuurlijk overleg)
	31 Oktober 2013	Regionaal transitie arrangement per regio gerealiseerd (incl. voorstel beperking frictiekosten) en oordeel TSJ	VNG/TSJ
Belang		Voorwaardelijk	
Aandachtspunten		Rol van Zorgverzekeraars Nederland Frictiekosten bij bureaus jeugdzorg	

	Frictiekosten bij zorgaanbieders a.g.v. omleggen financieringsstromen

4.3 Beleidsinformatie / informatievoorziening

Om de transitie – en daar op volgend de transformatie – goed te kunnen vormgeven en monitoren is op allerlei niveaus informatie nodig. Het gaat daarbij om informatie op stelselniveau, ketenniveau en niveau van het individu. In het kader van deze transitie wordt het project beleidsinformatie uitgevoerd. Dit bestaat uit de volgende deelprojecten:

- Beleidsinformatie t.b.v. stelselverantwoordelijkheid rijk (en gemeenten)
- Gegevensstandaarden voor het jeugddomein
- Keteninformatie Justitiële Jeugdketens
- Eenmalige gegevensoverdracht

Daarnaast voert de VNG samen met KING het project Verkenning Informatievoorziening Sociaal Domein (VISD) uit. VISD en het project Beleidsinformatie werken nauw samen.

Alle deelprojecten in het kader van het project beleidsinformatie voorzien in een privacy impact assessment (PIA), zodat de verworvenheden ervan kunnen worden meegenomen bij de verdere uitwerking van het project. Voor de horizontale informatie uitwisseling heeft de VNG het project Verkenning Informatievoorziening Sociaal Domein (VISD) opgezet. Ook in dat project heeft privacyproblematiek de volle aandacht en wordt in de beginfase een PIA uitgevoerd.

Beleidsinformatie t.b.v. stelselverantwoordelijkheid rijk en beleidsverantwoordelijkheid gemeenten

Het genereren van beleidsinformatie waarmee het rijk zijn stelselverantwoordelijkheid voor de Jeugdwet kan waarmaken is nodig om te kunnen beoordelen hoe het stelsel functioneert. Ook gemeenten hebben informatie nodig om de effectiviteit van hun beleid te kunnen toetsen. Het betreft o.a. informatie waaruit blijkt dat gemeenten voldoende kwaliteit bieden, de jeugdhulp efficiënter aanbieden en het beroep op zwaardere en duurdere vormen van jeugdhulp verminderen door meer inzet in het preventieve kader.

Verantwoordelijke		**Rijk/VNG**	
Partner			
Resultaat		Beleidsinformatiesysteem op basis waarvan de minister voor zijn stelselverantwoordelijkheid kan beoordelen of het stelsel 'werkt' en op basis waarvan de gemeenten weten of hun jeugdbeleid 'werkt'	
Mijlpalen	1 april 2013	Beslisdocument data en systematiek beleidsinformatie incl. operationeel plan	Rijk
	1 juni 2013	Besluit over landelijke toepassing van operationeel plan	Rijk
	December 2013	Uitwerken operationeel plan	Rijk/VNG
	Juni 2014	Inrichten centrale voorziening	Rijk/VNG

	December 2014	Testen en pilots afgerond	Rijk
	1 januari 2015	Nulmeting	Zorgaanbieders
Afhankelijkheden		De voorziening die gerealiseerd wordt is ook bedoeld voor de gemeenten. Bestuurlijke afspraken zijn nodig om er zorg voor te dragen dat hier uniformiteit in ontstaat.	
Belang		Voorwaardelijk	

Gegevensstandaarden voor het jeugddomein

In het huidige jeugdstelsel sluiten standaarden voor beleids- en andere informatie van het vrijwillige en gedwongen kader niet op elkaar aan. De gegevensstandaarden zijn inmiddels met elkaar in overeenstemming gebracht. Er moeten nu afspraken gemaakt worden over de governance structuur.

Verantwoordelijke		**Rijk**	
Partner		VNG, KING, Ketenpartners	
Resultaat		Op basis van een analyse van een inventarisatie van bestaande gegevensstandaarden, definities in de jeugdketens, worden eisen gesteld aan de gegevensstandaarden sociaal domein zoals deze binnen het project VISD worden opgesteld.	
Mijlpalen	1 april 2013	Gegevensstandaarden Jeugd gereed	Rijk
		Inrichten governance structuur	Rijk
Afhankelijkheden		Samenwerking met een instituut (NJI, KING)	
Belang		Voorwaardelijk	
Aandachtspunten		VNG en KING ontwikkelen gegevensstandaarden voor het brede sociale domein. Beide ontwikkelingen dienen op elkaar aan te sluiten. In gemeentelijk domein gelden eisen aan gegevensstandaarden. Het project VISD zoekt uit of de bestaande gegevensstandaarden in huidige jeugddomein daarbinnen passen, of dat aanpassing noodzakelijk is. Bij verschillen tussen de jeugdstandaarden en de toekomstige gemeentelijke standaarden zal het project beleidsinformatie hierover binnen VWS en VenJ rapporteren en in overleg bezien of bijstelling nodig is.	

Keteninformatie Justitiële Jeugdketens

Versterken van ketensamenwerking op het gebied informatievoorziening in de justitieketen.

In de justitiële jeugdketen zijn twee ketens te onderscheiden:

- De jeugdstrafrechtketen met daarin partners als de politie, het Openbaar Ministerie (OM) de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), ZM, reclassering en justitiële jeugdinrichtingen.
- De jeugdbeschermingsketen met daarin onder meer de RvdK en de Rechterlijke macht.

Gemeenten worden integraal verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Uitvoering geven aan kinderbescherming- en jeugdreclasseringmaatregelen maakt hier onderdeel van uit. De

betrokken ketenpartners in de justitiële jeugdketens, bestaand of nieuw, dienen meegenomen te worden in de ontwikkelingen aangezien de gemeenten en justitiële ketens in elkaar gehaakt worden; zo ook de gecertificeerde instellingen voor jeugdreclassering en jeugdbescherming en in mindere mate de jeugdhulpaanbieders.
De stelselwijziging maakt het dus noodzakelijk om de informatiestromen in deze jeugdketens ten gevolge van een civielrechtelijke of strafrechtelijke maatregel aan te passen. De rol van gemeenten in de justitiële ketens is echter een andere dan in de andere delen in het zorgdomein. In justitiële ketens speelt rechtsgelijkheid een belangrijke rol en is in zekere zin lokale differentiatie minder gewenst. Daar staat tegenover dat VenJ gemeenten op een aantal terreinen kan faciliteren. De interactie tussen VenJ en ketenpartners zal in hoge mate gestandaardiseerd worden. Dit is enerzijds om de rechtsgelijkheid te bevorderen, anderzijds komt dit ten goede aan een efficiënte werking van het systeem.

Het goed organiseren van informatiestromen in de jeugdketens is nodig voor de ondersteuning van het operationele proces van verlenen van zorg én voor het verkrijgen van zicht op (al dan niet gezamenlijk) deze prestaties om deze goed te kunnen besturen.

Er wordt onder meer toegewerkt naar een gemeenschappelijke voorziening waarmee opdrachten gerouteerd kunnen worden naar gemeenten en gecertificeerde instellingen, maar ook waarin een verzoek tot onderzoek (gericht aan de Raad voor de Kinderbescherming) op landelijk geüniformeerde wijze kan worden gedaan in opmaat naar een eventuele kinderbeschermingsmaatregel.

Verantwoordelijke		**Rijk**	
Partner		VNG, RvdK, OM	
Resultaat		Keteninformatiseringssysteem	
Mijlpalen	1 april 2013	Beslisdocument keten-informatisering JB/JR	Rijk
	1 juni 2013	Plan van aanpak vervolg	Rijk
	1 dec 2013	Afspraken gemaakt met alle betrokkenen	Rijk
	Eind 2014	Uitvoering plan van aanpak	Rijk
Afhankelijkheden		VISD, Programma Jeugdcriminaliteit en Jeugdgroepen, vernieuwing ICT BJZ's, andere ict-initiatieven met impact op de justitiële jeugdketens.	
Belang		Voorwaardelijk	
Aandachtspunten		Eén gezin, één plan 'versus' privacygevoelige persoonsgegevens uit deze ketens zijn een thema waar in de privacy impact assessment nadere aandacht aan besteed zal worden en frequent gesprek en afstemming vragen.	

Eenmalige gegevensoverdracht

Voor het realiseren van de continuïteit van zorg is informatie over de populatie die in zorg is noodzakelijk. Mede gelet op de bestuurlijke afspraken over de overgangsmaatregelen zal bezien worden of en over welke klantgegevens de gemeenten dienen te beschikken om de continuïteit van zorg te kunnen garanderen van cliënten die op 31-12-2014 in zorg zijn

dan wel een indicatie hiervoor hebben ontvangen. Wat hiervoor precies nodig is, moet als eerste stap in kaart worden gebracht.

Deze overdracht zelf dient tijdig te geschieden. De over te dragen gegevens dienen juist en volledig te zijn. De juridische basis hiervoor wordt opgenomen in het voorstel voor de Jeugdwet. Een belangrijk doel hiervan is het vroegtijdig anticiperen op privacyaspecten. Hierdoor wordt tijdig geborgd dat de informatievoorziening en gegevensverwerking op ketenniveau binnen het nieuwe stelsel aan alle privacyeisen voldoet.

Verantwoordelijke		**Rijk**	
Partner		VNG/IPO/Rijk	
Resultaat		Afspraken over eventuele eenmalige gegevensoverdracht i.h.k.v. continuïteit van zorg	
Mijlpalen	Mei 2013	Vaststelling van noodzaak tot overheveling van cliëntgegevens en vaststelling van welke cliëntgegevens	Rijk/IPO/VNG/ZN
	Zomer 2013	Vaststelling plan van aanpak	Rijk/IPO/VNG/ZN
Afhankelijkheden		Wettelijke bevoegdheid voor gegevensoverdracht moet bij de levering (dus uiterlijk drie maanden voor inwerkingtreding volledige Jeugdwet) al juridisch bestaan.	
Belang		Voorwaardelijk	
Aandachtspunten			

Project Verkenning Informatievoorziening Sociaal Domein (VISD)

De VNG is met KING het project Informatisering Sociaal Domein gestart dat standaarden en ICT ontwikkelt voor de 3 decentralisaties op het sociale domein. Deze overlappen het domein van het Rijksproject beleidsinformatie. Verder voert dit project een verkenning uit naar welke ICT-functionaliteit nodig is om op gemeentelijk niveau het principe van één-gezin, één-plan en één-informatievoorziening te realiseren, evenals naar de beleidsinformatie die gemeenten nodig hebben. Beide projecten zijn nauw op elkaar afgestemd en er wordt nauw samengewerkt.

Verantwoordelijke		**VNG**	
Partner		Rijk	
Resultaat		Op basis van een analyse van een inventarisatie van bestaande gegevensstandaarden, definities in de jeugdketens, worden eisen gesteld aan de gegevensstandaarden sociaal domein zoals deze binnen het project VISD worden opgesteld	
Mijlpalen	Juni 2013	Gegevensset Sociale Domein	IPO/VNG
		Eén gezin-één plan	IPO/VNG
Afhankelijkheden		De mogelijkheid tot synchronisatie van de gegevensstandaarden is afhankelijk van de snelheid van andere decentralisatietrajecten	
Belang		Optioneel	

Aandachtspunten	

4.4 Kwaliteit en toezicht

Het college van BenW heeft vrijheid om de jeugdhulp in te richten. Zij zijn er daarbij verantwoordelijk voor dat de jeugdhulp die ingezet wordt kwalitatief goed is. Bij het organiseren van de jeugdhulp zullen zij hierover beleid maken en zich hierover verantwoorden aan de gemeenteraad. In het kader van de transitieondersteuning zal gemeenten ondersteuning geboden worden. Onder andere zullen er werkagenda's worden opgesteld waarbij deze thema's aan de orde komen.
Op een drietal punten heeft het rijk een taak – naast uiteraard de algemene stelselverantwoordelijkheid:

- Het borgen van de kwaliteit van de jeugdbescherming en jeugdreclassering door het inrichten van een certificeringsstelsel
- Het toezicht op de naleving en de handhaving van de regelgeving door de jeugdhulpaanbieders.
- De harmonisatie van de verschillende professionaliseringstrajecten

Certificering

Certificering van instellingen voor jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR) is het verlenen van een certificaat als aan bepaalde basiskwaliteitseisen is voldaan.
Certificering omvat het geheel van activiteiten op grond waarvan een onafhankelijke, deskundige en betrouwbare instelling vaststelt en schriftelijk kenbaar maakt dat er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat een duidelijk omschreven object (product, proces, systeem of vakbekwaamheid van een persoon) voldoet aan de vooraf gestelde eisen.
Gemeenten mogen uitsluitend contracten afsluiten voor het uitvoeren van JB en JR met instellingen die een dergelijk certificaat bezitten. In het wetsvoorstel is voorzien in de inrichting van een certificerende instelling en vindt certificering plaats op instellingsniveau. Bij ministeriële regeling zal het normenkader worden vastgesteld.

Verantwoordelijke		**Rijk**	
Partner		VNG/IPO	
Resultaat		Door middel van certificering is de kwaliteit van de jeugdbescherming en jeugdreclassering geborgd	
Mijlpalen	1 oktober 2013	Vaststellen normenkader certificering	Rijk
	1 oktober 2013	Aanwijzen certificerende instelling	Rijk
	1 oktober 2013	Certificeringstrajecten JB/JR starten	Rijk
	1 januari 2014	Publicatie ministeriële regeling	Rijk
	1 januari 2014	Start certificering van JB/JR instellingen	Rijk
	1 januari 2014	Toetsing voldoende aanbod	Rijk
Afhankelijkheden			
Belang		Voorwaardelijk	
Aandachtspunten		Het is nog onduidelijk hoeveel tijd gemoeid is met het	

	aanwijzen van een certificerende instelling. Als dit bekend is, wordt de planning geactualiseerd. Daarnaast geldt dat de ministeriële regeling pas in werking kan treden wanneer (het desbetreffende deel van) de Jeugdwet in werking treedt.

Toezicht

In de nieuwe Jeugdwet heeft de Inspectie Jeugdzorg (IJZ) als taak het onderzoeken van de kwaliteit in algemene zin en houdt de IJZ samen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) toezicht op de naleving van de wet. Gemeenten kunnen bij het verlenen van de opdracht aan jeugdhulpaanbieders nadere eisen stellen en moeten over de uitvoering van het jeugdbeleid verantwoording afleggen aan de gemeenteraad.

De inspecties stellen ten behoeve van de uitoefening van hun taak een toezichtvisie op, gericht op het nieuwe jeugdstelsel. Deze visie bevat de invulling van de taken en rollen van het landelijk toezicht op de jeugdhulp. Hierin wordt ook aandacht besteed aan de samenwerking tussen IJZ en IGZ, de handhavingsinstrumenten en de wijze waarop de inspectie haar handhavingsinstrumenten inzet.

Een belangrijk uitwerkpunt is hoe de samenwerking tussen inspectie en gemeenten vormgegeven wordt, zodat de inspectie rekening kan houden met de behoeften van gemeenten. Dit wordt door de inspecties (met betrokkenheid VWS en VenJ) en VNG/gemeenten uitgewerkt in het Afsprakenkader toezicht.

Verantwoordelijke		**Rijk (VWS en VenJ)**	
Partner		Inspectie (IJZ en IGZ) en VNG	
Resultaat		Het Afsprakenkader Toezicht omvat samenwerkingsafspraken tussen VNG/gemeenten en de inspecties en geeft daarmee uitvoering aan de bestuurlijke afspraken. Het biedt daarmee inspectie en gemeenten handvatten voor robuust en integraal toezicht op het nieuwe jeugdstelsel in de praktijk.	
Mijlpalen	juni 2013	Toezichtvisie	Rijk
	januari 2014	Afsprakenkader toezicht	VNG/Rijk
Afhankelijkheden		-	
Belang		Optioneel	
Aandachtspunten		VNG/gemeenten en inspecties zullen met elkaar in gesprek gaan over de samenwerking in het nieuwe jeugdstelsel. Dit heeft betrekking op de uitwerking van 'de inspectie houdt rekening met de behoeften van gemeenten' en met het delen van informatie.	

Harmonisatie professionaliseringstrajecten

Per 1 januari 2014 is een wijziging voorzien van de Wet op de Jeugdzorg en inwerkingtreding van een AMvB die zien op de professionalisering van de provinciale jeugdzorg.
Het regeerakkoord Rutte II kondigde een versnelling aan van dit traject.

Het professionaliseringstraject is een belangrijk middel om de provinciale jeugdzorg naar een kwalitatief hoger niveau te tillen. Het regelt de norm van de verantwoorde werktoedeling waardoor jeugdzorginstellingen verplicht worden om met geregistreerde jeugdzorgwerkers en gedragswetenschappers te werken. De nieuwe Jeugdwet zal meer vormen van ondersteuning, hulp en zorg omvatten dan de huidige Wet op de Jeugdzorg. De norm van de verantwoorde werktoedeling en daarmee de verplichting om geregistreerde jeugdprofessionals in te zetten, zal in de nieuwe Jeugdwet een bredere werking hebben.

Het Rijk is verantwoordelijk te borgen dat dit en professionaliseringstrajecten van andere beroepsgroepen zich goed tot elkaar verhouden.

Verantwoordelijke		**Rijk**
Partner		
Resultaat		Wetswijziging. Factsheet professionalisering
Mijlpalen	januari 2014	Wijziging Wjz
Afhankelijkheden		-
Belang		Randvoorwaardelijk
Aandachtspunten		Gemeenten moeten worden geïnformeerd over de inhoud en consequenties van het professionaliseringsproject.

4.5 Regionale samenwerking

Gemeenten zullen gaan samenwerken om schaalvoordelen te behalen, financiering te organiseren, financiële risico's te beperken en continuïteit van zorg (in de transitiefase) te waarborgen. Op een aantal onderwerpen is bij of krachtens de wet geregeld dat regionale samenwerking verplicht is. Het gaat hierbij in ieder geval om het AMHK, jeugdbescherming en jeugdreclassering. De samenwerking geschiedt in verbanden die gemeenten samen met elkaar overeen komen, hierbij wordt rekening gehouden met de aard van de taken en zo mogelijk aangesloten bij andere relevante samenwerkingsverbanden. De VNG draagt er zorg voor dat deze afspraken gemonitord worden en stimuleert dat de samenwerkingsverbanden landelijk dekkend zijn.

Indien het gemeenten niet lukt om een passende en dekkende indeling te maken, kan het rijk bij AMvB een indeling vaststellen. In paragraaf 5.4 en 5.5 staat beschreven wat gemeenten moeten doen om te komen tot deze regionale samenwerking.

Verantwoordelijke		**VNG**	
Partner		Gemeenten, rijk	
Resultaat		Er is een landelijk dekkend netwerk van regionale samenwerkingsverbanden om zo kwalitatief goede zorg te kunnen leveren, in ieder geval voor het AMHK, JB en JR, gesloten jeugdhulp en bepaalde vormen van gespecialiseerde zorg.	
Mijlpalen	Mei 2013	Regionale samenwerkingsverbanden zijn bekend	VNG

		Voorlopige omvang van de taak en middelen per gemeente is bekend (uitgaande van historisch model)	Rijk
	Oktober 2013	Besluit over of samenwerkingsverbanden wettelijk worden vastgelegd in de wet of AMvB	Rijk
	31 oktober 2013	Regionaal transitie arrangement per regio vastgesteld	VNG
	Juni 2013	Start ondersteunings-programma AMHK	VNG
	1 januari 2014	Evt gedwongen indeling bij AMvB	Rijk
Afhankelijkheden		Discussie rond de indeling van regio's in andere delen van het sociale domein	
Belang		Voorwaardelijk	
Aandachtspunten		Het AMHK wordt wettelijk verankerd in de Wmo, maar het AMHK blijft een belangrijk onderdeel uit de jeugdketen. De samenhang met de jeugdketen, maar ook met de volwassenenketen moet worden geborgd	

4.6 Landelijke afspraken tussen gemeenten

Gemeenten maken samen afspraken over een aantal onderwerpen waarover zij niet in hun eentje kunnen beslissen of organiseren of die ingewikkeld zijn om samen te regelen. Zij doen dat via de VNG als eerste aanspreekpunt en gesprekspartner van het rijk. Uiteraard zijn ook G4, G32 en individuele gemeenten hierbij betrokken. Het gaat primair om afspraken over toekomstige randvoorwaardelijke functies (financiering en aansturing).

Landelijk overleg en landelijke afspraken samenwerkingspartners

Naast het onderwerp landelijke afspraken over inkoop, speelt ook de toekomstige financiering van randvoorwaardelijke functies. Dat zijn functies in het jeugdhulpstelsel die niet de directe zorginhoud betreffen, maar voorwaardenscheppend zijn aan het functioneren van het stelsel. Denk daarbij aan functies als kennisontwikkeling, laagdrempelige vraagbaak voor kinderen, expertise op specifieke terreinen als adoptie. Het is logisch dat rijk en VNG afspraken maken over toekomstige financiering en aansturing. De VNG is verantwoordelijk om hiervoor een voorstel te doen.

Verantwoordelijke		**VNG**	
Partner		Rijk	
Resultaat		De huidige randvoorwaardelijke functies en de organisaties die deze functies uitvoeren, zijn op een goede manier geborgd en ingericht op 1/1/2015	
Mijlpalen	Mei 2013	Principeafspraak BO over wat rijk nog financiert en	VNG en rijk

		wat naar gemeenten gaat van de randvoorwaardelijke functies	
	Augustus 2013	Voorstel samen met betrokken organisaties over toekomstige financiering richting Ledenvergadering van de VNG	VNG
	November 2013	Keuze in Ledenvergadering van de VNG	
	1 juli 2014	Inrichting toekomstige governance en financiering	
Afhankelijkheden			
Belang		Voorwaardelijk	
Aandachtspunten		Bij financiering door gemeenten zijn twee varianten. De eerste is financiering door individuele gemeenten. De andere variant is van te voren afzonderen van het macrobudget. Daarvoor is instemming van de ALV van de VNG vereist. Er moet hard gemaakt kunnen worden dat het in het belang van alle gemeenten is.	

4.7 Afspraken gemeenten en zorgverzekeraars

Gemeenten en zorgverzekeraars maken afspraken over:

- de wijze waarop integrale hulp kan worden geboden als een jeugdige zowel jeugdhulp nodig heeft als somatische zorg;
- de wijze waarop de zorg aan volwassenen kan worden afgestemd op de jeugdhulp aan jeugdigen (als er gezinsbehandeling nodig is);
- continuïteit van zorg als een jeugdige 18 jaar wordt.

Verantwoordelijke		**Zorgverzekeraars (ZN) en VNG**	
Partner		-	
Resultaat		Afspraken om jeugdhulp en somatische zorg op elkaar af te stemmen en continuïteit van zorg van 18-/18+ te realiseren	
Mijlpalen	December 2013	Afspraken afgerond	ZN en VNG
Belang		Voorwaardelijk	

5 Gemeentelijke cyclus

Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de gehele jeugdhulp. Vanaf die datum kunnen jeugdigen terecht bij een gemeentelijke organisatie of een organisatie waarbij de gemeente zorg heeft ingekocht of anderszins afspraken heeft gemaakt. In paragraaf 2.4 is reeds ingegaan op de bestuurlijke afspraken die gemaakt zijn over deze overdracht. Dit hoofdstuk gaat in op wat er op 1 januari 2015 moet staan om er voor te zorgen dat gemeenten hun verantwoordelijkheid kunnen dragen.
Uiteraard geeft de Jeugdwet de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid aan gemeenten om het proces tot 1/1/2015 naar eigen inzicht in te richten. De tijdspaden die hier zijn genoemd zijn uiterste data die VNG/IPO/rijk hanteren om de eigen planning aan te toetsen. De data zijn mede afkomstig uit het spoorboekje voor gemeenten dat het transitiebureau heeft uitgebracht (www.voordejeugd.nl). Daarbij gaan de bestuurlijke partners ervan uit dat bij gemeenten 2014 geheel in het teken van de voorbereiding van de overdracht zal staan. Daarnaast houden zij rekening met het feit dat er begin maart 2014 gemeenteraadsverkiezingen zijn: om die reden faciliteren de bestuurlijke partners dat de beleidsplannen/afspraken over regionale samenwerking in december 2013 gemaakt kunnen worden.

5.1 Cyclus op hoofdlijnen

Deze paragraaf licht toe wat de hoofdlijnen zijn van de cyclus die gemeenten doorlopen vanaf april 2013. Naast de Jeugdwet, die bepaalde stappen verplicht stelt, zoals het maken van plannen met betrekking tot diverse onderwerpen, sluit het hoofdstuk aan bij de begrotingscyclus uit de Gemeentewet. De hoofdlijnen zijn:

- Analyse van aanbod aan/gebruik van jeugdhulp door inwoners van de gemeente
- Het opstellen van het stappenplan waarin de hoofdpunten van het gemeentelijk beleid door de gemeenteraad worden vastgesteld. Daarnaast is er een aantal randvoorwaarden, dat noodzakelijk is om de jeugdhulp te faciliteren. Gezien de gemeenteraadverkiezingen begin maart, lijkt het verstandig om het stappenplan uiterlijk december 2013 door de gemeenteraad te laten accorderen.

Inhoudsopgave beleidsplan
Gemeentelijke visie op jeugd

Toegang en aanbod: uitvoering van preventie, hulp en (specialistische) zorg, kleine doelgroepen JB/JR maatregelen, AMHK

Kwaliteit: te behalen resultaten en verantwoording daarover; waarborgen dat jeugdhulpaanbieders voldoen aan eisen van de wet

Netwerk: Afstemmen met onderwijs en andere gerelateerde velden

Organisatie: interne processen, monitoring, financiering

- Het vaststellen van de begroting 2015 in het najaar van 2014, waarin afspraken over de financiering worden opgesteld.

Partner		rijk/zorgaanbieders/zorgverzekeraars
Resultaat		Door de gemeenteraad geaccordeerd jeugdbeleid
Mijlpalen	31 Oktober 2013	Inzicht in de opgave in de gemeente (cliënten, aanbieders, zorgtrajecten, kosten, trends, risico's) Krachtenveldanalyse
	Voorjaar 2014	Voeren van op overeenstemming gericht overleg (met de scholen)
	December 2013	Stappenplan over transitie binnen de gemeenten
	December 2013	Nota inkoop en sturing – algemeen beeld over inrichting van de jeugdhulp in de gemeente (in beleidsplan) Eerste beeld van verordening
	Voorjaar 2014	Verordening vaststellen
	Voorjaar 2014	Besluiten over interne processen: – Positionering, ondersteuning en participatie van cliënten en ouders – Informatiesystemen – Monitoring en kwaliteit – Relatie tot toezicht en verantwoording – Financieringssystematiek
	1 november 2014	Afronden gemeentelijke begroting 2015 Vaststellen beleidsplan
	1 januari 2015	Start gemeentelijke verantwoordelijkheid voor jeugd
Afhankelijkheden		Gegevens uit meicirculaire zijn noodzakelijk voor analyse van bestaande omvang jeugdhulp De verordening (en volledig beleidsplan) kan worden vastgesteld na publicatie van de wet in het Staatsblad en op het moment dat de gemeentelijke budgetten voor het jaar 2015 bekend zijn Voor de afspraken met Raad voor de Kinderbescherming, scholen en artsen kunnen landelijke afspraken richting geven
Belang		Voorwaardelijk
Aandachtspunten		In het beleidsplan moet een aantal zaken worden opgenomen die op regionaal niveau moeten worden geregeld. Hoe deze verhouding exact loopt is een kip ei verhaal (eerst het beleidsplan waarin staat wat regionaal moet/eerst regionale afspraken over wat regionaal gebeurt) Het beleidsplan kan worden ingedeeld in twee delen (lokaal en regionaal), die onlosmakelijk met elkaar verbonden en alleen samen een compleet beeld van de

	inrichting van de nieuwe zorg voor jeugd geven

5.2 Inzet passende hulp

Gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid om de toegang tot de jeugdhulp op een laagdrempelige en herkenbare manier te organiseren. Hierbij gaat het zowel om de 'loketfunctie' als de vraagverheldering, triage, doorverwijsfunctie en het inschakelen van passende hulp.
Leidende gedachte is dat er in eerste instantie lichte ondersteuning geboden kan worden – bijvoorbeeld advies of beperkte eenvoudige ondersteuning. Indien nodig kan vanuit het toegangspunt eenvoudig – en zo snel als nodig – specialistische hulp worden ingeschakeld. Het staat de gemeente vrij om de toegang zo te organiseren als het haar goeddunkt – bijvoorbeeld via wijkteams, het CJG, jeugdhulpaanbieders of via de scholen. Daarnaast is jeugdhulp ook toegankelijk na verwijzing door een huisarts, medisch specialist of een jeugdarts.
Een groot aantal gemeenten zal er voor kiezen om de toegangsfunctie zelf te organiseren, bijvoorbeeld in een gemeentelijk CJG. Het is ook mogelijk om een deel van de toegangsfunctie uit te besteden – zoals bijvoorbeeld bij de consultatiebureaus vaak het geval is. Naar verwachting maken gemeenten afspraken met de verschillende netwerkpartners uit de omgeving van de jeugdige.
Voor het inrichten van de toegangsfunctie zijn ook werkafspraken met de Raad voor de Kinderbescherming van belang. Het positioneren van het AMHK en de kindertelefoon zijn een onderdeel van de toegangsvraagstukken. De kindertelefoon wordt echter naar verwachting landelijk georganiseerd, zoals omschreven in paragraaf 4.6.

Partner		Organisaties in de naaste omgeving met jeugdigen
Resultaat		Laagdrempelige toegang tot jeugdhulp met eenvoudige doorverwijzing naar specialistischer vormen van zorg
Mijlpalen	December 2013	Omschrijving organisatie inzet passende hulp
	Voorjaar 2014	Afspraken over inrichten van toegangsfunctie Financiering en organisatie van de toegangsfunctie Afspraken over kwaliteit Afspraken over casemanagement Afspraken met Raad van de Kinderbescherming, scholen en artsen m.b.t. toegang en doorverwijzing
	1 januari 2015	Start van toegangsfunctie
Afhankelijkheden		Voor de afspraken met Raad voor de Kinderbescherming, scholen en artsen kunnen landelijke afspraken richting geven
Belang		Voorwaardelijk
Aandachtspunten		De kwaliteit van organisatie van de wijze van inzet zal in eerste instantie niet in de wet worden vastgelegd. Hiervoor kunnen gemeenten indien gewenst afspraken maken met aanbieders. Het rijk behoudt de mogelijkheid om middels AMvB hier voorwaarden voor op te nemen in de wet. Toegang is een onderwerp dat zich bij uitstek leent voor een 3D-aanpak. Hier zal aandacht aan besteed moeten worden.

5.3 Aanbod van jeugdhulp (individuele voorzieningen)

De gemeente is op grond van de Jeugdwet gehouden om voorzieningen te treffen die – kort gezegd – waarborgen dat kinderen gezond en veilig opgroeien tot zelfstandige volwassenen. Waar dat niet lukt zonder hulp, zorgt de gemeenten dat er een voorziening wordt getroffen.

Partner		aanbieders/rijk/zorgverzekeraars/zorgkantoren
Resultaat		Aanbod van individuele voorzieningen dat passend is bij behoefte van jeugdigen in de gemeente
Mijlpalen	Mei 2013	Startfoto van aantal cliënten en budgetten op hoofdlijnen
	December 2013	Beleidsplan: definiëren van aanbod/ afbakening met regionaal aanbod in beleidsplan
	voorjaar 2014	Afspraken met aanbieders (Inkoopprocessen)
	Januari 2014	Start van inkoopproces (bij aanbesteding)
	Oktober 2014	Contracteren
	1 januari 2015	Start van verlenen van de individuele voorzieningen
Afhankelijkheden		voor aanvang van inkoopproces moeten financiële kaders helder zijn
Belang		Voorwaardelijk
Aandachtspunten		Voor het organiseren van aanbod zijn verschillende methoden denkbaar: subsidie van zorgaanbieders, diagnose- behandelcombinaties (DBC's), persoonsgebonden budget (PGB) en aanbesteding; elk hebben een ander tijdpad. Hierboven is langste methode gekozen: de aanbesteding. Gemeenten kunnen er voor kiezen om (vormen van) jeugdhulp regionaal te organiseren. De werkagenda's zouden waar relevant kunnen toewerken naar het kunnen invullen van de verordening op het terrein van de individuele voorzieningen.

5.4 Regionale afspraken

Op een aantal onderwerpen is bij of krachtens de wet geregeld dat regionale samenwerking verplicht is. Het zal daarbij in ieder geval gaan om het nieuw in te richten AMHK, de jeugdbescherming, de jeugdreclassering, de gesloten jeugdhulp (jeugdzorg-plus) en specialistische vormen van zorg. Hiervoor geldt dat deze taken op dit moment zijn belegd bij de provincies, rijk en zorgverzekeraars. Het ligt voor de hand dat taken die nu ondergebracht zijn bij bureaus jeugdzorg (zoals AMK, JB en JR) opgaan in een nieuwe organisatiestructuur waarin gemeenten regionaal samenwerken.

Naast de onderwerpen die bij of krachtens de wet regionaal moeten worden georganiseerd, kunnen gemeenten er daarnaast voor kiezen om ook andere taken uit de Jeugdwet gezamenlijk te organiseren. De regionale samenwerkingsverbanden moeten landelijk dekkend zijn. Zoals omschreven in paragraaf 4.5 zal de VNG dit monitoren. In paragraaf 5.5. wordt een nadere toelichting gegeven op de hieronder genoemde mijlpalen 'regionale samenwerkingsverbanden' en 'regionaal transitiearrangement'.

Partner		IPO/aanbieders/rijk
Resultaat		Regionale organisatieafspraken met betrekking tot in ieder geval AMHK, jeugdbescherming en jeugdreclassering, gesloten jeugdhulp en bepaalde specialistische vormen van zorg. Optie: het staat gemeenten vrij ook andere taken uit de Jeugdwet in regionaal samenwerkingsverband op te pakken.
Mijlpalen	31 Mei 2013	Regionale samenwerkingsverbanden bekend
	31 Oktober 2013	Er ligt een regionaal transitiearrangement in alle regio's
	December 2013	Vastleggen van regionale afspraken (bv in gemeenschappelijke regeling o.b.v. Wet Gemeenschappelijk Regelingen)
	Voorjaar 2014	Opstellen verordening voor zover regionaal aanbod betrekking heeft op onderwerpen die vallen onder de verordeningsplicht uit de wet
	Voorjaar 2014	Start inrichten jeugdhulp aanbod
	1 januari 2014	Start inrichten AMHK
	1 januari 2014	Start inkoopproces
	1 januari 2015	Start functioneren regionale functies AMHK, JB en JR
Afhankelijkheden		Aanbod van gecertificeerde instellingen moet bestaan voordat JB/JR kan worden ingericht Inzicht in inrichting landelijke functies
Belang		Voorwaardelijk
Aandachtspunten		Mogelijk zal een landelijke functie worden ingericht voor zeer zware vormen van jeugdhulp. Dit hoeft dan niet regionaal georganiseerd worden JB/JR kan uitsluitend worden ingekocht bij gecertificeerde instellingen. Op 1/1/2014 is het certificeringsstelsel ingericht. Dit betekent dat er een jaar beschikbaar is voor het doorlopen van een certificeringcyclus. AMK en SHG bestaan nu al. Deze organisaties zullen worden samengevoegd.

5.5 Continuïteit van zorg (overgangsregime voor bestaande gevallen)

Jeugdigen of ouders die vóór 1 januari 2015 (jeugd)zorg ontvangen of reeds een recht op (jeugd)zorg hadden ontvangen, blijven dit in 2015 ontvangen bij dezelfde aanbieder. De verwijzingen en indicatiebesluiten blijven tot een jaar na inwerkingtreding van de Jeugdwet gelden. Voor pleegzorg geldt daarbij geen einddatum en wordt tevens de voortzetting ervan bij dezelfde pleegouders gewaarborgd.

Het rijk, VNG en IPO hebben in bestuurlijk overleg afgesproken welke stappen worden doorlopen om continuïteit van geïndiceerde zorg te garanderen (en frictiekosten te beperken) tijdens de voorbereiding van de decentralisatie en in de eerste periode na decentralisatie. De afspraken zijn als volgt:

- Op 31 mei 2013 maakt de VNG de regionale samenwerkingsverbanden bekend. Jeugdhulpaanbieders[3] weten bij wie ze het gesprek moeten aangaan over toekomstige contractering.
- Op 31 mei 2013 publiceert het Rijk de voorlopige verdeling van het budget per gemeente, uitgaande van historisch model, opdat gemeenten inzicht krijgen in de omvang van de taak (huidig zorggebruik per zorgvorm) en middelen per gemeente. In mei 2014 volgt de definitieve historische verdeling voor 2015 en objectieve verdeling voor 2016 en verder.
- Op 31 oktober 2013 ligt er een regionaal transitiearrangement in alle regio's. In deze overeenkomst staat uitgewerkt hoe de samenwerkende gemeenten de zorgcontinuïteit realiseren. In dit arrangement geven gemeenten aan hoe ze: de continuïteit van zorg realiseren, de infrastructuur realiseren om de cliënten (zittende en nieuwe tot aan 1/1/2015) deze continuïteit van zorg in 2015 te bieden, bij de jeugdhulpaanbieder die op 31/12/2014 deze zorg biedt, en hoe ze de frictiekosten beperken. Gemeenten stellen dit arrangement op in overleg met de huidige financiers en de relevante aanbieders.
- De Transitiecommissie Stelselherziening Jeugd beoordeelt (voor zover mogelijk) al voorafgaand aan 31 oktober 2013 de regionale arrangementen op grond van de bovengenoemde drie criteria (garanderen zorgcontinuïteit, garanderen benodigde infrastructuur en beperking frictiekosten). Indien het arrangement naar het oordeel van de TSJ niet voldoet, zal de commissie dit aan VNG en Rijk kenbaar maken. Partijen (VNG, Rijk, financiers, aanbieders) committeren zich aan het oordeel van de Transitiecommissie.
- Indien de TSJ constateert dat de continuïteit van zorg niet lijkt te worden gerealiseerd of de daarvoor benodigde continuïteit van de infrastructuur of de samenwerkingsafspraken tussen gemeenten niet voldoen, dan zal het Rijk een aanwijzing geven aan de betreffende regio. Deze aanwijzing houdt in welke transitieafspraken gemeenten onderling en met aanbieders verplicht zijn uit te voeren.

Rijk, IPO en VNG maken op basis van de gemaakte bestuurlijke afspraken over overgangsregelingen nadere afspraken ter implementatie daarvan.

Partner		IPO/VNG/aanbieders/rijk
Resultaat		Afspraken die de continuïteit van zorg in 2015 garanderen voor jeugdigen die voor 1/1/2015 'in zorg' zitten.
Mijlpalen	Mei 2013	Regionale samenwerkingsverbanden bekend
	Mei 2013	Inzicht in omvang van de taak (huidig zorggebruik per

[3] Bedoeld wordt de zorgaanbieders, de jeugdbescherming, de jeugdreclassering en het AMK

		zorgvorm) en middelen per gemeente, uitgaande van historisch model
	31 Oktober 2013	Er ligt een regionaal transitiearrangement in alle regio's
	31 Oktober 2013	Beoordeling Transitiecommissie Stelselherziening Jeugd
	November 2013	Eventuele aanwijzingen Rijk (bij negatief oordeel TSJ)
Afhankelijkheden		Inzicht in historische budgetverdeling is noodzakelijk om te weten welk deel van het budget er 'over' is voor nieuwe cliënten.
Belang		Voorwaardelijk
Aandachtspunten		Pas op 31/12/2014 is de exacte omvang van het aantal cliënten in zorg dat daadwerkelijk wordt overgedragen bekend. Vraag is op welk moment welke informatie kan worden overgedragen. Voor continuïteit van zorg zijn niet alleen afspraken nodig op niveau van de individuele cliënt, maar ook op het niveau van de instelling waar deze cliënt zorg ontvangt. Gemeenten stellen daarom hun plan op in overleg met de huidige financiers en de relevante aanbieders.

6 Transitie- en transformatiebegeleiding

De Jeugdwet deelt taken en bevoegdheden toe aan verschillende bestuursorganen, waarbij het zwaartepunt ligt bij de gemeente. De gemeenten hebben de vrijheid en verantwoordelijkheid om hun taken in te vullen. De taakverdeling tussen gemeenten, rijk en VNG is reeds in paragraaf 2.2 besproken. Het rijk en de VNG spannen zich in om er voor te zorgen dat gemeenten optimaal in staat zijn om de bedoelde doelen van de stelselwijziging te realiseren. Zoals beschreven in paragraaf 3.1 is daarvoor naast de transitie – waarin de randvoorwaarden worden vervuld – ook transformatie noodzakelijk. Deze transformatie moet op alle niveaus van de jeugdhulp zijn beslag vinden. Om die reden zetten VWS/VenJ en de VNG een ondersteuningsprogramma op, dat tot doel heeft om alle partijen en professionals te faciliteren in de overgang naar een nieuw stelsel. Deze ondersteuning heeft drie belangrijke pijlers.

- Het opstellen van werkagenda's. Binnen werkgroepen overleggen relevante partijen met betrekking tot verschillende thema's over de wijze waarop een bepaald onderdeel van het jeugdstelsel uitgevoerd kan worden (deze vinden weerslag in een werkagenda). In het verband van de werkagenda's kan zowel het maken van afspraken tussen partijen, kennisontwikkeling als kennisdeling aan de orde komen. In het transitieplan is een aantal belangrijke items opgenomen, die gemeenten en veldpartijen kunnen ondersteunen bij de benodigde transitie en transformatie. De producten uit de werkagenda's zoals hieronder benoemd, betreffen de producten die voorwaardelijk zijn voor de transitie. De werkgroepen kunnen deze lijsten nog aanvullen. De werkgroepen bieden daarnaast ook ondersteuning t.b.v. de transformatie.
- Het inrichten van bestuurlijke overleggen tussen VNG en veldpartijen. Door het inrichten van bestuurlijke overleggen weten ketenpartners elkaar makkelijk te vinden.
- Transitiebureau. Vanuit een transitiebureau wordt kennis gedeeld met de gemeenten en veldpartijen die essentieel zijn bij de transitie en de transformatie. Het transitiebureau wordt bemand door het rijk en de VNG. Zij maken producten en verzorgen bijeenkomsten, zowel op basis van de producten uit de werkagenda's als op basis van hun eigen inzicht in de behoeften van partijen.

6.1 Werkagenda's

In opdracht van de VNG en rijk zijn werkgroepen ingesteld met deelnemers uit gemeenten en veldpartijen. Doel is om te komen tot een gezamenlijk beeld van de opgave voor gemeenten en zorgaanbieders en om producten te definiëren die de werkgroepen of zelf kunnen uitvoeren of kan suggereren aan het rijk/de VNG en waarmee het transitiebureau partijen kan ondersteunen. De VNG is eerstverantwoordelijke voor de werkagenda's. De werkgroepen zijn ervoor verantwoordelijk dat ze voor het toebedeelde thema de opgave formuleren, erover communiceren, adresseren en waar nodig als groep of zelf ondersteunen en meewerken bij uitvoering en implementatie. Per product worden er – indien wenselijk – aanvullend verantwoordelijkheden belegd. De werkagenda's worden waar nodig afgestemd met andere decentralisaties en passend onderwijs. Er zijn werkagenda's ingericht voor specialistische vormen van jeugdhulp, zoals jeugd-ggz en jeugd-vb. De werkagenda's jeugd-ggz en jeugd-vb worden in onderstaand overzicht separaat genoemd, maar daar waar relevant en mogelijk worden de activiteiten en producten in samenhang met de andere werkgroepen (binnen de thematische werkagenda's) gerealiseerd.

Op dit moment zijn de verschillende werkagenda's gedefinieerd. De werkagenda's worden steeds aangevuld naar behoefte. Hieronder is een lijst opgenomen van prioritaire producten.

Inzet passende hulp

De werkagenda Inzet passende hulp (toegang) richt zich op het toerusten van gemeenten om hun toegang zo optimaal mogelijk in te richten. Er is hierbij aandacht voor het versterken van de preventie (om zo de druk op specialistischer hulp te voorkomen) en de samenhang met andere gemeentelijke domeinen.

Onderwerp	Product	Datum gereed
Gemeenten ondersteunen bij het inrichten van de toeleiding naar jeugdhulp	Functioneel ontwerp voor gemeenten met verschillende modellen toeleiding	Eind juni 2013
Samenwerkingsafspraken gemeenten, Raad voor de Kinderbescherming over toeleiding naar kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering	Landelijk toetsingskader	Eind 2013
Inrichting AMHK	Ondersteuningsproducten inrichten AMHK	Zomer 2013

Kwaliteit en toezicht

De werkagenda Kwaliteit en toezicht richt zich op het toerusten van gemeenten om de kwaliteit van de in hun gemeente geboden zorg te stellen, toetsen en borgen.

Onderwerp	Product	Datum gereed
Gemeenten hebben een handvat bij het opstellen beleidsplan en het voeren van beleid	Checklist voor gemeenten	1 juni 2013
Gemeenten voeren kwaliteitsbeleid	Overzicht wettelijke kwaliteitseisen in Jeugdwet Informatiebrochure met overzicht wettelijke en andere kwaliteitseisen Beslisboom/model voor gemeenten voor de invulling van hun kwaliteitsbeleid	juni 2013 eind 2013 begin 2014
Gemeenten en andere partijen hebben duidelijk wat de consequenties van het huidige professionaliseringstraject in de Wet op de jeugdzorg zijn voor het nieuwe stelsel.	Factsheet over professionaliseringstraject. Informatieve bijeenkomsten waarbij gemeenten geïnformeerd worden.	Augustus 2013 2e helft 2013
Gemeenten hebben zicht op de werking van het systeem certificering	Informatiebrochure over het systeem van certificering	1 november 2013

Positionering cliënten	Advies over de organisatie, positionering en financiering van het intersectorale vertrouwenswerk na de transitie jeugd	mei 2013
Pleegzorg	Brochure met het kwaliteitskader voorbereiding, screening en begeleiding aspirant (netwerk) pleegouders. Afspraak tussen VNG en JN over toepassing van het kwaliteitskader voorbereiding, screening en begeleiding aspirant (netwerk) pleegouders.	eind 2013 eind 2013

Jeugd-GGZ

De werkagenda jeugd-ggz heeft als doel het borgen van de continuïteit en verdere doorontwikkeling van de verantwoorde en kwalitatieve, doelmatige en betaalbare en toegankelijke jeugd-ggz.

Onderwerp	Product	Datum gereed
Samenwerking met zorgverzekeraar	Opleveren afspraken met zorgverzekeraar over aansluiting jeugdstelsel op zorgverzekeringswet	December 2013
Afbakening somatiek / jeugd-ggz	Helderheid over afbakening zorg tussen Jeugdwet en Zvw	December 2013
Financieringssystematiek	Besluit ten aanzien van inrichting financieringssystematiek (o.a. jeugd-ggz)	September 2013
Inzicht huidige situatie	Inzicht in huidig zorgaanbod: inzicht in duur en intensiteit van trajecten en mate waarin daarbij sprake is van specialistische inzet	Juli 2013

Jeugd-VB

De werkagenda jeugd-vb borgt de continuïteit en verdere doorontwikkeling van verantwoorde en kwalitatieve, doelmatige en betaalbare en toegankelijke zorg voor de groep jeugd-vb.

Onderwerp	Product	Datum gereed
Inzicht huidige situatie	Inzicht in huidige zorg in functies (inclusief begeleiding en persoonlijke verzorging en verblijf kortdurend in geval van een lichamelijke of zintuiglijke beperking of somatische aandoening)	Juni 2013

6.2 Samenwerking met veldpartijen

Op dit moment zijn de Staatssecretarissen van VWS, VenJ en de provincies de belangrijkste gesprekspartners van verschillende ketenpartners. Deze ketenpartners zullen zich met de inwerkingtreding van de Jeugdwet ook moeten verhouden tot de gemeenten. Het is voor de koepels van deze partijen mogelijk interessant om op landelijk niveau afspraken te maken, bijvoorbeeld over de doorverwijzing door artsen naar door gemeenten gefinancierde zorg. De VNG is daarom in overleg met een aantal koepels over een werkagenda, die moet leiden tot bestuurlijke afspraken, gespreksagenda's en/of inhoudelijke producten. Eind dit jaar zullen de bestuurlijke afspraken gemaakt zijn die nodig zijn voor gemeenten om op 1 januari 2015 de transitie vorm te geven. Per onderwerp en koepel verschilt welke initiatieven worden genomen. Er is onderscheid tussen

- Bestuurlijke afspraken: afspraken op landelijk niveau tussen VNG als vertegenwoordiger van gemeenten en andere koepels, bijvoorbeeld over volumeontwikkeling.
- Gespreksagenda's: een landelijke handreiking voor een gesprek dat tussen gemeente en de bewuste organisatie op lokaal en regionaal niveau dient te worden gevoerd.

De partijen waarmee actief wordt samengewerkt zijn:

- GGZ Nederland
- Jeugdzorg Nederland
- Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland
- Zorgverzekeraars Nederland
- Landelijke Huisartsenvereniging
- Raad voor de Kinderbescherming
- Raad voor de Rechtspraak (Kinderrechters)
- Openbaar Ministerie
- KNMG
- GGD Nederland
- ActiZ
- MO groep Welzijn
- Federatie Opvang
- MEE Nederland
- Beroepsgroepen (in het bestuurlijk afstemmingsoverleg veldpartijen (zie bijlage 1) vertegenwoordigd door Artsen JGZ Nederland, NVMW en NIP)
- Cliëntorganisaties (in het bestuurlijk afstemmingsoverleg veldpartijen (zie bijlage 1) vertegenwoordigd door Landelijke Platform GGZ en Zorgbelang Nederland)

Andere veldpartijen zullen uitgebreid geïnformeerd worden, door middel van bijeenkomsten en via de website www.voordejeugd.nl.

6.3 Transitiebureau

Er is een transitiebureau Jeugd waarin VWS, VenJ en VNG samen activiteiten organiseren en handreikingen verzorgen, die de gemeenten, jeugdhulpaanbieders, professionals en cliëntenorganisaties ondersteunen bij het inrichten van de jeugdhulp in hun gemeenten om de daarvoor benodigde transformatie te realiseren. Hier valt bijvoorbeeld onder:

- algemene informatie over de decentralisatie Jeugd.

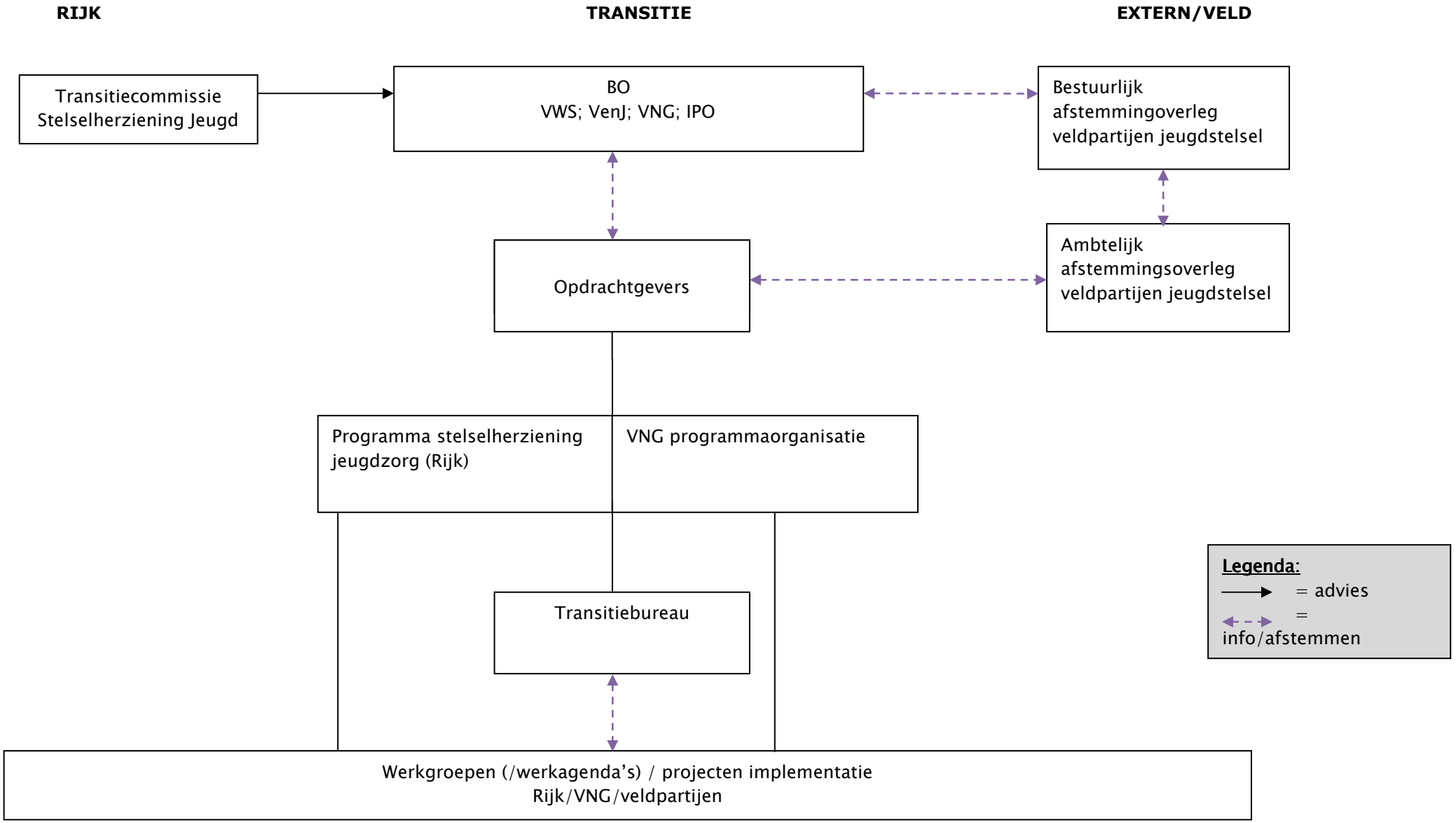
- handreikingen (thans voorzien: kwaliteitsbeleid, toegang, regionale samenwerking, aanpak kindermishandeling, inkoop, beleid- en keteninformatie en zorginhoudelijke vernieuwing, samenwerking huisartsen/gemeenten).
- kennis- en praktijknetwerken over bepaalde thema's i.s.m. NJI.
- kennisateliers en ander scholingsaanbod.
- ondersteunen van een landelijke netwerk van transitiemanagers.
- Website www.voordejeugd.nl.
- Verspreiden van goede en innovatieve voorbeelden (goede werkwijzen) via een digitale bibliotheek. Deze digitale bibliotheek wordt naar behoefte van de gemeenten en professionals samen met het NJI ingevuld.[4]
- Samenwerking met het project verankering van innovatie Vroeg, Voortdurend, Integraal binnen de netwerken Integrale Vroeghulp tijdens de transformatie jeugd naar gemeenten, dat geleid wordt door de taskforce en het landelijk team VVI.[5]
- Ondersteuningsactiviteiten in samenwerking met cliëntenorganisaties, professionals en jeugdhulpaanbieders.
- Regionaal accountmanagement.
- Periodieke update van het spoorboekje voor gemeenten en jeugdhulpaanbieders. Ook is er een spoorboekje voor de aansluiting met passend onderwijs.

Het transitiebureau werkt in de uitvoering van haar activiteiten samen met de transitiebureaus begeleiding, Participatiewet en Min. BZK. Daarnaast wordt in nauwe samenwerking met implementatie van Passend Onderwijs een gezamenlijke werkagenda passend onderwijs- gefaciliteerd. Deze wordt met succes uitgevoerd door de onderwijsraden en de VNG.

[4] Dit is ter uitvoering van motie terzake aangenomen bij wetgevingsoverleg op 3 december 2012. Deze bibliotheek is inmiddels ingericht in samenwerking met het NJI. Op de website voordejeugd.nl is hiervan een etalage opgenomen.

[5] Hiermee wordt invulling gegeven aan de motie Bruins Slot over verankering van de resultaten VVI (31839, nr 230) en aan toezegging in het AO stelselherziening jeugdzorg van 5 juli 2012.

Bijlage 1: Organisatiestructuur Programma Stelselherziening Jeugdzorg

Toelichting

Extern/Veld

Bestuurlijk Afstemmingsoverleg veldpartijen

- Het bestuurlijk afstemmingsoverleg met veldpartijen jeugdstelsel heeft als doelstelling: signaleringsfunctie rijk – veld t.a.v. de stelselwijziging, bevorderen van innovatief werken, brede toets van de koepels op sommige producten die ontwikkeld worden vanuit de werkagenda's.
- Deelnemers: rijk, VNG, IPO, GGZ-Nederland, VGN, VOBC-LVG, Jeugdzorg Nederland, ActiZ, ZN, MO groep, GGD-Nederland, Inspectie Jeugdzorg, Raad voor de Rechtspraak (kinderrechters), MEE Nederland, Raad voor de Kinderbescherming en afvaardiging namens cliënten- en beroepsverenigingen.

Ambtelijk Afstemmingsoverleg veldpartijen

- Het ambtelijk afstemmingsoverleg met veldpartijen jeugdstelsel dient als voorbereiding van het bestuurlijk afstemmingsoverleg veldpartijen
- Deelnemers: (zie hierboven)

Transitie

Bestuurlijk Overleg Rijk – VNG – IPO

- Bestuurlijk overleg tussen de voor de transitie verantwoordelijke bestuurslagen.

Opdrachtgeveroverleg Rijk – VNG

- Het Opdrachtgeveroverleg Rijk – VNG voorziet in (dagelijkse) sturing en monitoring van de voortgang van de stelselwijziging. Ten behoeve van de voorbereiding van het bestuurlijk overleg en in geval gesproken wordt over aspecten van transitie waarvoor provincies een rol/verantwoordelijkheid hebben in de sturing, wordt het IPO gericht voor dit overleg uitgenodigd.

Programma Stelselherziening Jeugdzorg

- Uitvoer van het programma (rijk), team van projectleiders en medewerkers onder aansturing van programmamanager
- Uitvoer van het programma (VNG/gemeente), team van medewerkers onder aansturing VNG.

Transitiebureau

- Het Transitiebureau is opgericht door rijk en VNG en ondersteunt het implementatieproces t.b.v. gemeenten. Het ondersteuningsprogramma bestaat uit 4 pijlers:
  1) informeren (website, facts&figures, bijeenkomsten, kennisateliers);
  2) stimuleren (goede voorbeelden, spoorboekje, tools, handreikingen);
  3) faciliteren (helpdesk, pilots, accountmanagers);
  4) monitoring (via netwerk transitiemanagers en accounts).

Werkgroepen t.b.v. implementatie

- De werkgroep beheert een werkagenda waarin producten en acties zijn belegd zodat de overheveling naar gemeenten goed geborgd is. De werkagenda bevat de ontwikkeling van producten die voorwaardelijk zijn voor de transitie en bevat een transformatie-agenda.
- De VNG is eerstverantwoordelijke voor de werkagenda's. De werkgroepen zijn er verantwoordelijk dat ze voor het toebedeelde thema de opgave formuleren, erover

communiceren, adresseren en waar nodig als groep of zelf ondersteunen en meewerken bij uitvoering en implementatie. Per product worden er – indien wenselijk – aanvullend verantwoordelijkheden belegd. De werkagenda's worden waar nodig afgestemd met andere decentralisaties en passend onderwijs.

Transitiecommissie

- Rijk, VNG en IPO hebben een onafhankelijke transitiecommissie ingesteld, die de voortgang van het transitieproces monitort en daar signalen over afgeeft.
- Periodiek doet zij verslag aan haar opdrachtgevers op niveau van bestuurlijk overleg
- De transitiecommissie bestaat uit vier onafhankelijke leden.